

ГЭР БҮЛ, ХӨДӨЛМӨР,
НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯАМ

ГЭР БҮЛ, ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЫН САЛБАРЫН САРЫН ТАНИЛЦУУЛГА

СТАТИСТИК

2026

ІСАР

ГЭР БҮЛ, ХӨДӨЛМӨР,
НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯАМ

ГЭР БҮЛ ХӨДӨЛМӨР НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЛБАРЫН САРЫН ТАНИЛЦУУЛГА

СТАТИСТИК | 2026

Салбарын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар
Цахимжилт, их өгөгдлийн хэлтэс

Танилцуулга хянасан : Цахимжилт их өгөгдлийн хэлтсийн
дарга Н.Мөнхсанчир

Танилцуулга бэлтгэсэн: Цахимжилт их өгөгдлийн хэлтсийн
ахлах мэргэжилтэн Г.Даваадулам

Улаанбаатар хот

2026 он

АГУУЛГА

	хуудас
I Гэр бүл, хүн амын үзүүлэлт	2
- Хүүхдийн эрх, хамгааллын үзүүлэлт	3
- Хөгжлийн бэрхшээл	6
II Хөдөлмөр эрхлэлтийн үзүүлэлт	7
- Хөдөлмөрийн үндсэн үзүүлэлт	7
- Хөдөлмөрийн зах зээлийн үзүүлэлт	8
- Гадаадад ажиллах хүч авах, илгээх	15
III Нийгмийн даатгалын үзүүлэлт	19
IV Нийгмийн халамжийн үзүүлэлт	26

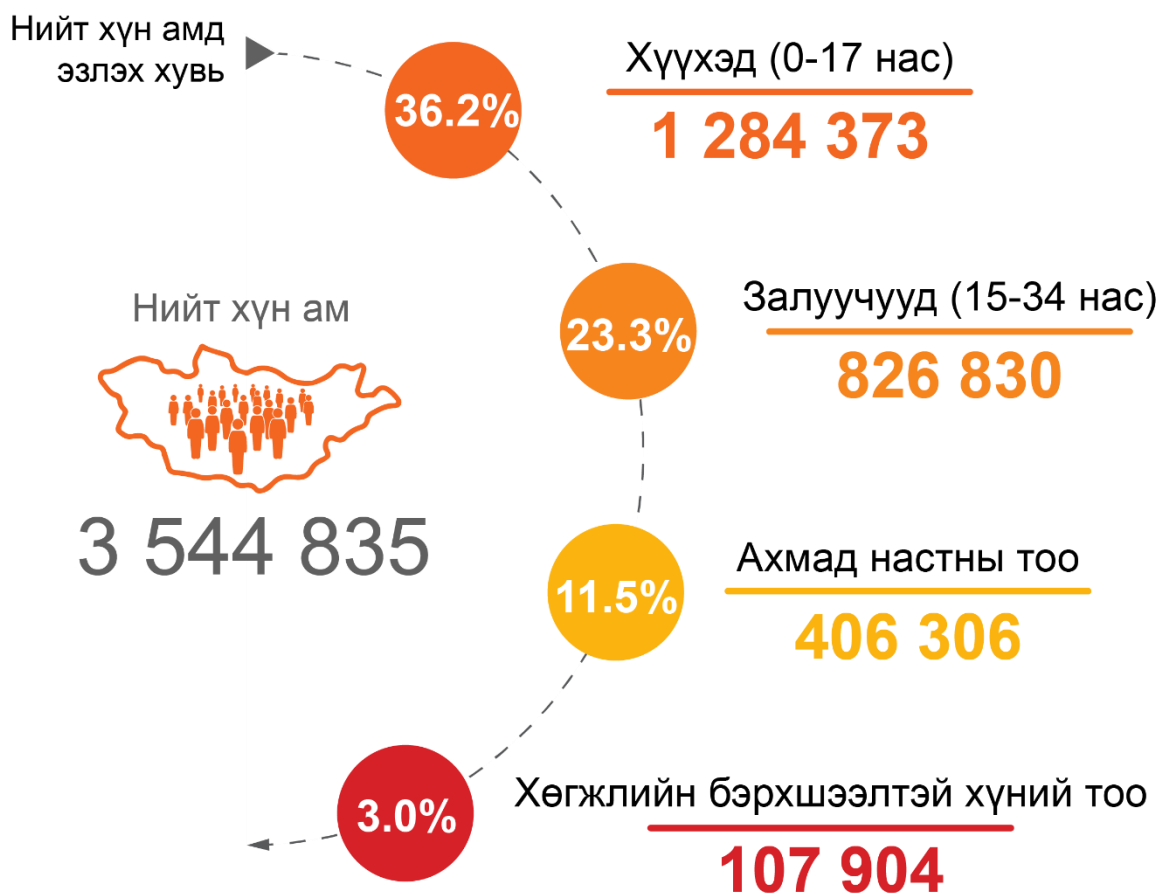
ГЭР БҮЛ, ХҮН АМЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Монгол Улсын хүн ам 2024 жилийн эцсийн байдлаар 3,544,835 хүрч өмнөх оноос 40,094 хүн амаар буюу 1.1 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Хүн ам, өрхийн статистик тоон үзүүлэлтүүд жилийн эцсийн байдлаар гарна

ЗУРАГ 1

ХҮН АМЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ, хүн амын бүлгээр, нийт хүн амд эзлэх хувь, 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар

Хөдөө

305 718
30.7%

Хот

691 305
69.3%

Өрхийн тоо

997 023

Нийт өрхөд
эзлэх хувь

18 хүртэлх насны 4, түүнээс
дээш хүүхэдтэй өрх

61 273 6.2%

Өрх үүсгэн ганц биеэр амьдардаг
Ахмад настны тоо

39 628 4.0%

Хүнс тэжээлийн дэмжлэг авдаг
өрхийн тоо

170 254 17.1%

Малтай өрхийн тоо

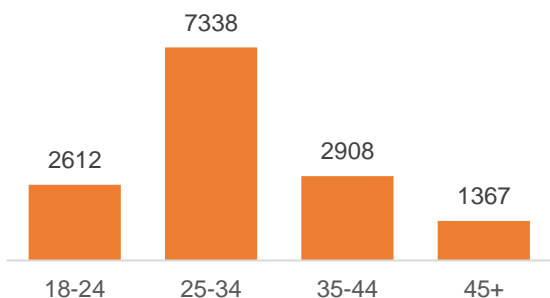

249 456 25.0%

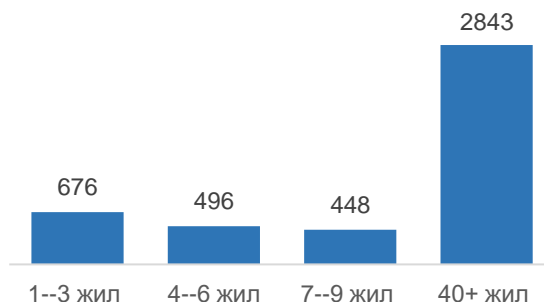
ГЭРЛЭЛТ
14 225

Гэрлэсэн хос насны бүлгээр

Цуцлалт
4 463

Гэр бүл байсан хугацаагаар

ХҮҮХЭД

Монгол Улсын хэмжээнд 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар хүүхдийн тоо 1 284,373 хүрч, нийт хүн амын 36.2 хувийг эзэлж байна.

2025 оны жилийн эцсийн байдлаар хүүхэд хамгааллын үйлчилгээнд давхардсан тоогоор нийт 139,154 хүүхэд хамрагдсан бөгөөд үүний 53.5 хувь нь эмэгтэй, 1207 буюу 0.9 хувь нь

хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд байна. Хүүхэд хөгжлийн үйлчилгээнд нийт 297,743 хүүхэд хамрагдсаны 60.0 орчим хувь нь сургуулийн хөгжлийн үйлчилгээнд хамрагдсан байна.

ХҮСНЭГТ 1 ХҮҮХДИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, 2020-2024 он

Үзүүлэлт	2020	2021	2022	2023	2024
Нийт хүн ам	3 357.5	3 409.9	3 457.5	3 504.7	3 544.8
Хүүхэд /0-17 нас/					
Тоо	1 200.5	1 229.6	1 252.0	1 272.	1 284.4
Хувь	35.8	36.1	36.2	36.0	36.2
Хүйсээр					
Эрэгтэй	614.4	629.2	640.8	645.3	657.8
Эмэгтэй	586.1	600.4	611.3	621.2	626.9
Насны бүлгээр					
0-1	150.7	150.1	139.4	132.3	125.2
2-5	311.6	303.8	302.0	299.3	287.9
6-9	308.2	317.7	320.9	315.7	311.2
10-14	299.5	323.7	342.4	359.3	372.5
15-17	130.4	134.3	147.2	166.0	187.6
Үрчлэгдсэн хүүхэд	1,519	1,261	1,478	1,421	1,175
Хагас өнчин хүүхэд	35,016	36,133	36,363	35,676	53,077
Эцэг эхийн хэн нэгэнтэй хамт амьдарч буй хүүхэд	2,994	2,990	2,911	2,697	2,576
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд*	11,606	11,835	11,818	11,800	14,609
Нялхасын эндэгдэл*	878	829	814	793	702
Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	1,065	993	1,019	961	877

*эх сурвалж:ХБХЭМНХКомиссын бүртгэлийн тоон мэдээ

ХҮСНЭГТ 2 ХҮҮХЭД ХАМГААЛЛЫН ХАРИУ ҮЙЛЧИЛГЭЭ АВСАН ХҮҮХДИЙН ТОО, 2025 оны жилийн эцсийн тоон мэдээ

Үзүүлэлт	Бүгд	Эмэгтэй	Эрэгтэй	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд
Төвлөрсөн асрамж халамжийн үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд	615	326	289	143
Хараа хяналтгүй хүүхэд ¹	157	87	70	1
Хөдөлмөр эрхэлдэг хүүхэд ²	1224	174	1050	2
Хурдан морины унаач хүүхэд				
Бэлгийн хүчирхийлэлд өртсөн хүүхэд	258	232	25	9

¹ Хараа хяналтгүй хүүхэд гэж Эцэг эх буюу хууль ёсны бусад төлөөлөгч, эсвэл албан тушаалтны зүгээс тухайн хүүхдийг хүмүүжүүлэх, сургах, тэжээн тэтгэх үүргээ биелүүлээгүй буюу зохих ёсоор биелүүлээгүйн улмаас түүний зан үйлд тавих хяналтгүй болсон хүүхэд болон мөн эцэг эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчийн хараа хяналтаас гарч тэнүүчлэн амьдарч байгаа хүүхдийг ойлгоно.

² Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 4.1.6 дах заалтад "Насанд хүрээгүй ажилтан гэж хөдөлмөр эрхлэлтийн харилцаанд оролцож байгаа 18 насанд хүрээгүй хүүхдийг ойлгоно" гэжээ.

Хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авагдсан хүүхэд	403	17	386	2
--	-----	----	-----	---

Эх сурвалж: Хүүхэд,гэр бүлийн хөгжил хамгааллын ерөнхий газар

ХҮСНЭГТ 3

ХҮҮХЭД ХАМГААЛЛЫН ХАРИУ ҮЙЛЧИЛГЭЭ, хамрагдсан хүүхдийн тоо, 2025 оны жилийн эцсийн тоон мэдээ

Үзүүлэлт	Бүгд	Эмэгтэй	Эрэгтэй	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд
Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд /давхардсан тоогоор/	139154	74543	64611	1 207
Шуурхай тусламжийн үйлчилгээ: Эрсдэлийн болон нөхцөл байдлын үнэлгээ хийсэн	29826	15076	14750	305
Кэйс нээж ажилласан хүүхэд	6138	3086	3052	73
Шийдвэрлэсэн	3580			---
Хамгаалах, нөхөн сэргээх үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд	12577	6480	6097	697
Урьдчилан сэргийлэх үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд	96751	52987	43764	629
Дэмжих, холбон зуучлах үйлчилгээ авсан хүүхэд	15216	7937	7279	1107
Хүүхдийн элч ³	353	244	109	---
Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хороогоор үйлчлүүлсэн хүүхэд	1946	938	1008	27
Хүүхдийн эрхийн улсын байцаагчийн зөрчил шалгасан хүүхэд	205	79	126	5
Хамтарсан багийн үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд	16245	8638	7607	768
Хүүхэд асрах хувилбарт үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд	770	387	383	143
Хүүхэд харах үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд	1736	821	915	197
Түр хамгаадах байр нэг цэгийн үйлчилгээний төвөөр үйлчлүүлсэн хүүхэд	2115	1207	908	73

ХҮСНЭГТ 4

ХҮҮХДИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ, хамрагдсан хүүхдийн тоо, 2025 оны жилийн эцсийн тоон мэдээ

Үзүүлэлт	Бүгд	Эмэгтэй	Эрэгтэй	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд
Хөгжлийг дэмжих үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд	297743	159253	138490	1134
Хүүхдийн ордон	20151	11084	9067	147
Сургууь	178175	95957	82218	557
Хөгжлийн төв	26107	12656	13451	98
Хүүхдийн театр	976	476	500	15
Бусад	72334	39080	33254	345

³ Хүүхдийн эрхийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д заасны үндэслэн Монгол улсын иргэнийг сум, дүүргийн хүүхдийн чуулганаас хүүхдийн элчээр өргөмжилнө.

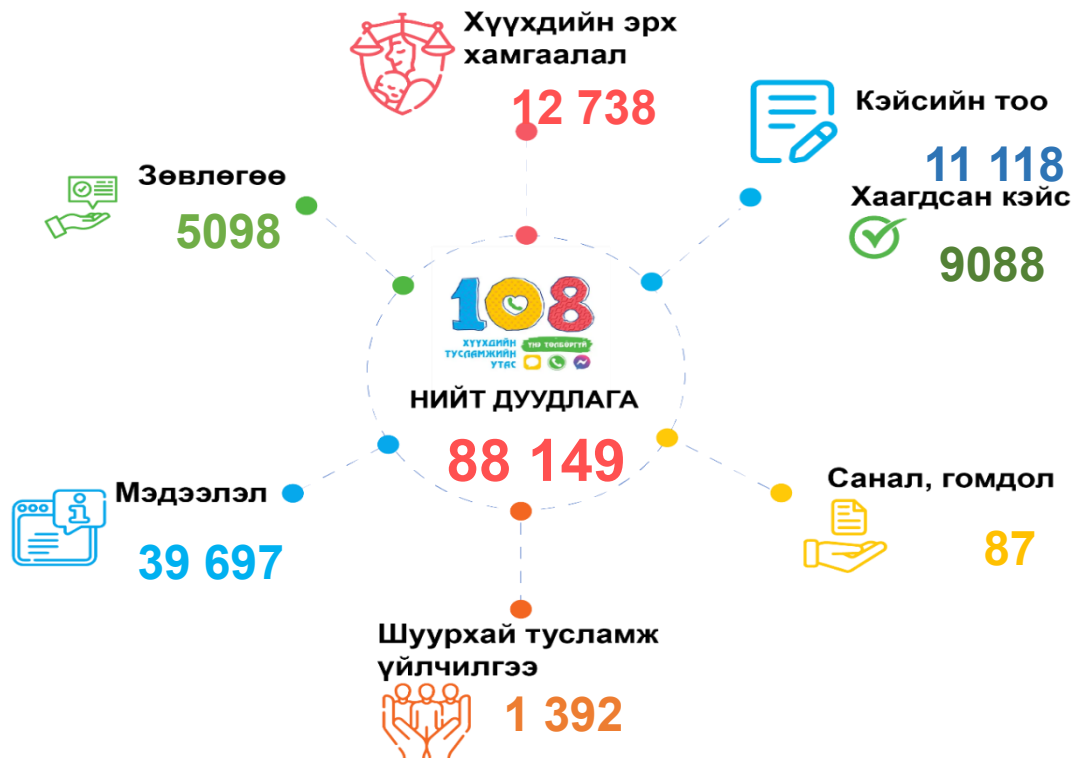
ХҮСНЭГТ 5

ХҮҮХДИЙН ЗУСЛАН, хүчин чадал, өмчийн хэлбэрээр, 2025 оны жилийн эцсийн тоон мэдээ

Үзүүлэлт	Бүгд	Үзүүлэлт	Бүгд
Зуслангийн тоо	40	Зуслангийн тоо	
Хамрагдсан хүүхдийн тоо	54 172	Төрийн	2
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд	412	Орон нутгийн	20
Нийт ажиллагчид	228	Хувийн, Монгол улсын иргэн дангаар	4
Эмэгтэй	53	Хувийн, Гадаад улстай хамтарсан	14
		Хувийн, Гадаад иргэн дангаар	0

ЗУРАГ 3

ХҮҮХЭД ХАМГААЛЛЫН 108 УТСАНД ИРСЭН ДУУДЛАГЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ, 2025 оны жилийн эцсийн мэдээ

ХҮСНЭГТ 6

ХҮҮХЭД ХАМГААЛЛЫН 108 УТСАНД ИРСЭН ДУУДЛАГЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ, сараар, 2025 он

№	Дуудлага	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	2025	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	Нийт дуудлага	6532	7929	9310	8691	10438	7282	5558	5339	6689	7219	7119	6043
А.Бүртгэсэн тохиолдлын тоо /Кэйсийн тоо/													
2	Кэйсийн тоо	746	756	947	1034	1254	939	861	839	1022	936	917	867
3	Хаагдсан кэйс	721	725	903	979	1161	833	747	712	801	668	380	458
4	Хяналтанд	25	31	44	55	93	106	114	127	221	268	537	409
Б.Дуудлагын ангилал													
4	Хүүхдийн эрх хамгаалал	894	848	1088	1196	1412	1067	1023	973	1195	1074	1030	938
5	Зөвлөгөө	377	457	472	491	588	411	333	376	390	416	401	386
6	Мэдээлэл	3125	3524	3891	3806	4461	3231	2513	2556	3090	3262	3372	2866
7	Шуурхай тусламж үйлчилгээ	94	91	97	138	164	103	122	129	138	129	92	95
8	Санал, гомдол	7	7	8	8	8	12	9	5	8	3	4	8

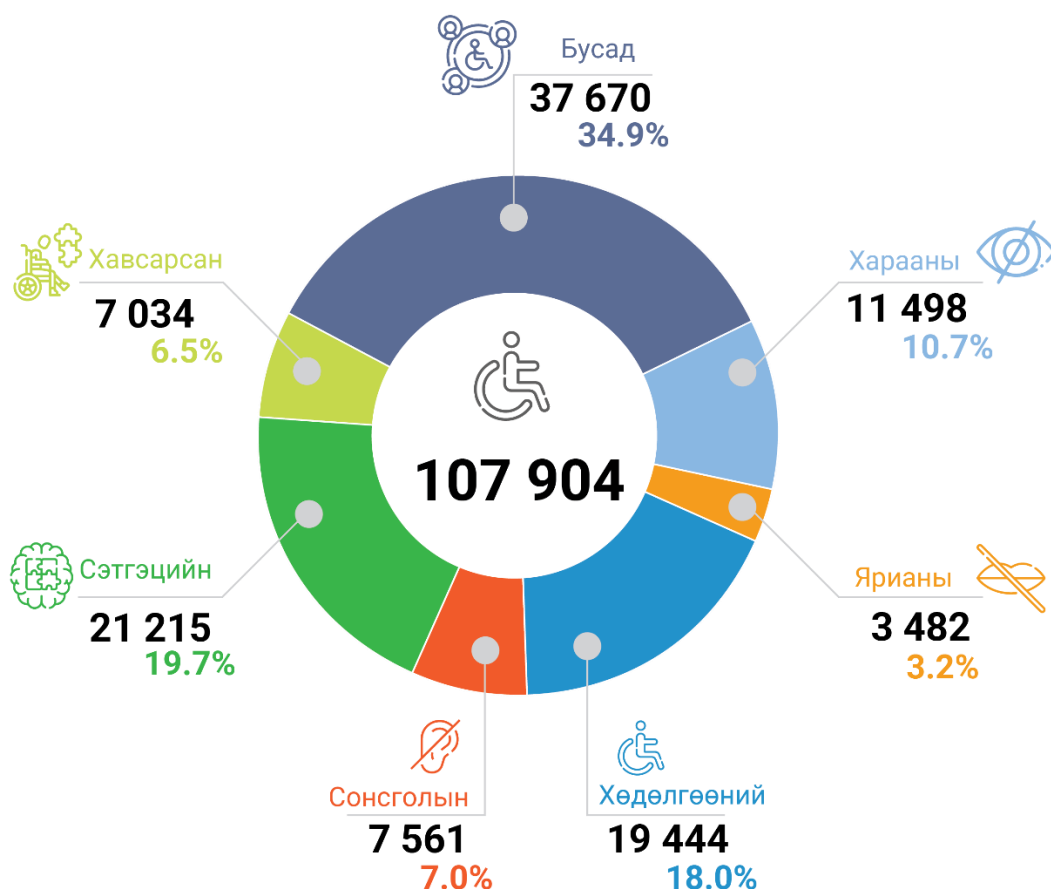
ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛ

Монгол Улсын хэмжээнд 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар хөгжийн бэрхшээлтэй 107,904 хүн байгаа нь нийт хүн амын 3.0 хувийг эзэлж байна. Хөгжлийн бэрхшээлийн хэлбэрээр авч үзвэл 10.7 хувь нь харааны, 7.0 хувь нь

сонсголын, 3.2 хувь ярианы, 18.0 хувь нь хөдөлгөөний, 19.7 хувь нь сэтгэцийн, 6.5 хувь нь хавсарсан, 34.9 хувь бусад хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй байна.

ЗУРАГ 4

ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ ТОО, хөгжлийн бэрхшээлийн Хэлбэрээр, 2024 он

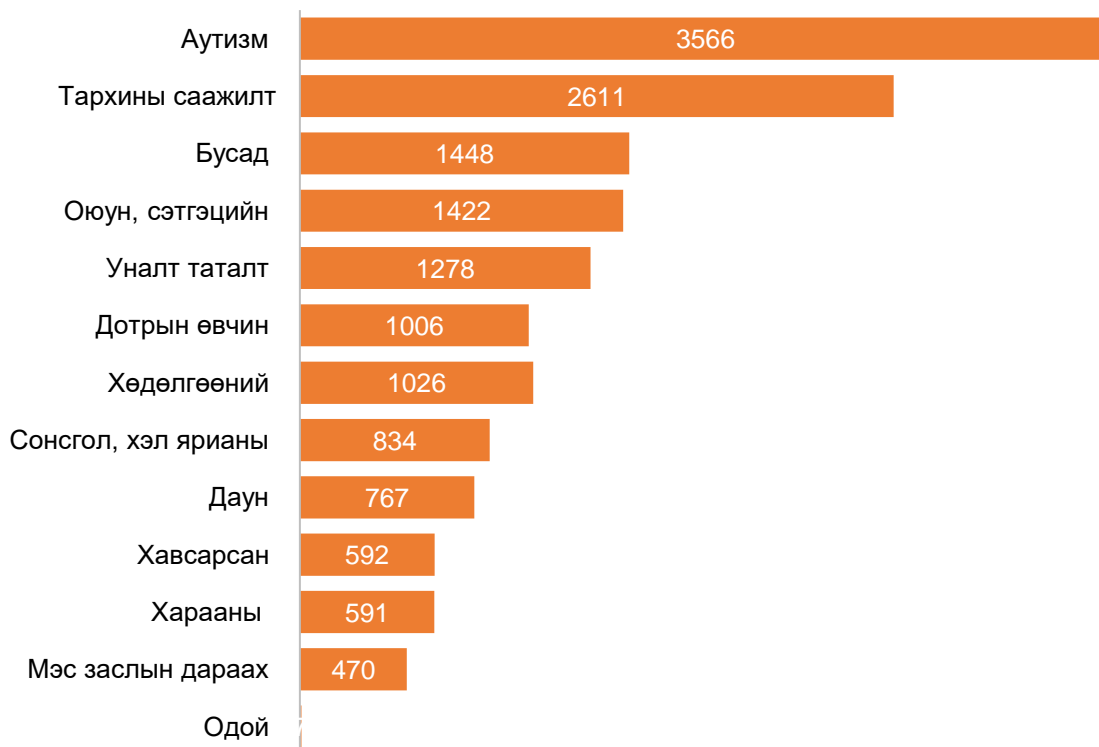
Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо, Нийгмийн зарим үзүүлэлт

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн хамгааллын комиссын 2025 оны жилийн эцсийн бүртгэлийн тоон мэдээгээр 15,603 хүүхэд хөгжлийн бэрхшээлтэй. Үүний 12958 буюу 83.0 хувь байнгын асаргаа шаардлагатай хүүхэд байгаа бөгөөд

хүнд хэлбэрийн байнгын хэвтэрт байдаг 4330 (33.0%) хүүхэд байна.

Хөгжлийн бэрхшээлийн улмаас боловсролын үйлчилгээнд хамрагдаагүй 3841 хүүхэд байна. Үүнээс 1589 буюу 41.3 цэцэрлэг, 2252 буюу 57.7 хувь нь сургуулийнх байна.

ЗУРАГ 5
ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮҮХЭД, хөгжлийн бэрхшээлийн хэлбэрээр, 2025 оны жилийн эцсийн тоон мэдээ

Эх сурвалж: ХБХЭМБНХКомиссын тайлан бүртгэлийн мэдээ

ХҮСНЭГТ 7
ХӨДӨЛМӨРИЙН ЧАДВАР АЛДАЛТ, ӨВЧНИЙ АНГИЛАЛ, 2025 оны хагас жилээр

Үзүүлэлт	Мэргэжлээс шалтгаалсан	Үйлдвэрийн ослын улмаас	Ердийн өвчин, ахуйн осол	
Хөдөлмөрийн чадвар алдсан хүний тоо	2,142	908	97,981	
Хүйсээр	Эрэгтэй	1,751	747	57,786
	Эмэгтэй	391	161	40,195
Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь	70% ба түүнээс дээш	609	269	45,317
	50-69%	1,226	628	52,669
	40-49%	306	11	2
	16-19 нас		2	1,582
Насны бүлгээр	20-30 нас		64	11,301
	31-40 нас	42	193	21,358
	41-50 нас	297	227	32,494
	51-55 нас	262	149	17,673
	56-59 нас	302	107	9,336
	60 ба түүнээс дээш	1,239	166	4,244
Ажилласан жилээр	3 жил хүртэл	4	30	39,948
	3-5 жил	2	273	15,498
	6-10 жил	153	330	23,639
	11-15 жил	552	154	9,819
	16-19 жил	560	47	3,543
	20-оос дээш жил	871	74	5,541
Хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг хувь хугацааг цуцалсан хүний тоо	116	43	4,589	
Нас барсан	21	18	1,404	

Эх сурвалж: Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар, Эмнэлэг хөдөлмөр магадлалын комиссын 2025 оны хагас жилийн тайлан тоон мэдээ

ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Монгол улсад 2024 оны жилийн эцэст хөдөлмөрийн насны нийт хүн 2, 352.8 мянга буюу нийт хүн 68 хувийг эзэлж байна. Үндэсний статистикийн хорооны 2025 оны IV улирлын статистик тоон мэдээгээр нийт ажиллах хүчний тоо 1,466.3 мянга, ажиллагчид 1,383.6 мянга, ажилгүй хүн 82.7 мянга, ажиллах хүчнээс гадуурх хүн ам 886.4 мянгад хүрч, ажиллах хүчний оролцооны түвшин 62.3 хувь, хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин 58.8%, ажилгүйдлийн түвшин 5.6 хувьтай байна.

Хөдөлмөрийн зах зээлийн үзүүлэлтийн 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээгээр ажлын байрны захиалга **9,637** ажилд зуучилсан иргэний тоо **446** бүртгэгдсэн байна. 2026 оны 01 дүгээр сарын тайлант хугацааны эцсийн тоон мэдээгээр Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад ажил хайгч **10,230**, бүртгэлтэй

ажилгүй **8,551** иргэн бүртгэлтэй бөгөөд үүний 352 буюу **1.9** хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд байна. Шинэ ажлын байранд орсон **444** иргэн байгаагийн **87.6** хувь нь байнгын, **1.2** хувь нь улирлын, **11.2** хувь нь түр ажлын байранд ажил орсон үзүүлэлттэй байна.

ЗУРАГ 6

ХӨДӨЛМӨРИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

АЖИЛД ЗУУЧИЛСАН ИРГЭДИЙН ТОО

446

ШИНЭ АЖЛЫН БАЙРАНД АЖИЛД
ОРСОН ИРГЭНИЙ ТОО

444

АЖИЛ ХАЙГЧ ИРГЭНИЙ ТОО

10 230

БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭНИЙ ТОО

8 551

352

0

ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ИРГЭН

АЖЛЫН БАЙРНЫ ЗАХИАЛГЫН ТОО

9 637

ҮЗҮҮЛЭЛТ		Тоо	Хувь
Ажлын байрны захиалгын тоо		9 637	100.0%
Ажилд зуучилсан иргэний тоо		446	100.0%
Үүнээс	Эмэгтэй	237	53.1%
	Эрэгтэй	209	46.9%
	15-24 нас	65	14.6%
Насны бүлгээр	25-34 нас	128	28.6%
	35-44 нас	131	29.4%
	45-54 нас	94	21.1%
	55-59 нас	15	3.4%
	60+ нас	13	2.9%
Шинэ ажлын байранд ажилд орсон иргэний тоо		444	100.0%
Үүнээс	Байнгын	389	87.6%
	Улирлын	10	1.2%
	Түр	45	11.2%
Шинэ ажлын байранд орсон Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн		10	2.2%
Ажил хайгч иргэний тоо*		10230	100.0%
Үүнээс	Эмэгтэй	5461	53.4%
	Эрэгтэй	4769	46.6%
	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн	352	3.4%
	Ажилд зуучлагдан орсон иргэн	73	0.7%
Бүртгэлтэй ажилгүй иргэний тоо		8551	100.0%
Үүнээс	Эмэгтэй	4521	52.9%
	Эрэгтэй	4030	47.1%
	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн	0	0.0%
	Ажилд зуучлагдан орсон иргэн	65	0.8
Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох			
Үүнээс	Ганцаарчилсан зөвлөгөө авсан иргэн		
	Бүлгийн сургалт зөвлөгөө авсан иргэн		
	Бүлгийн сургалт зөвлөгөө мэдээлэлд хамрагдсан байгууллагын тоо		

Эх сурвалж: Хөдөлмөр халамжийн үйлчилгээний газар, тайлант хугацааны сарын эцэст

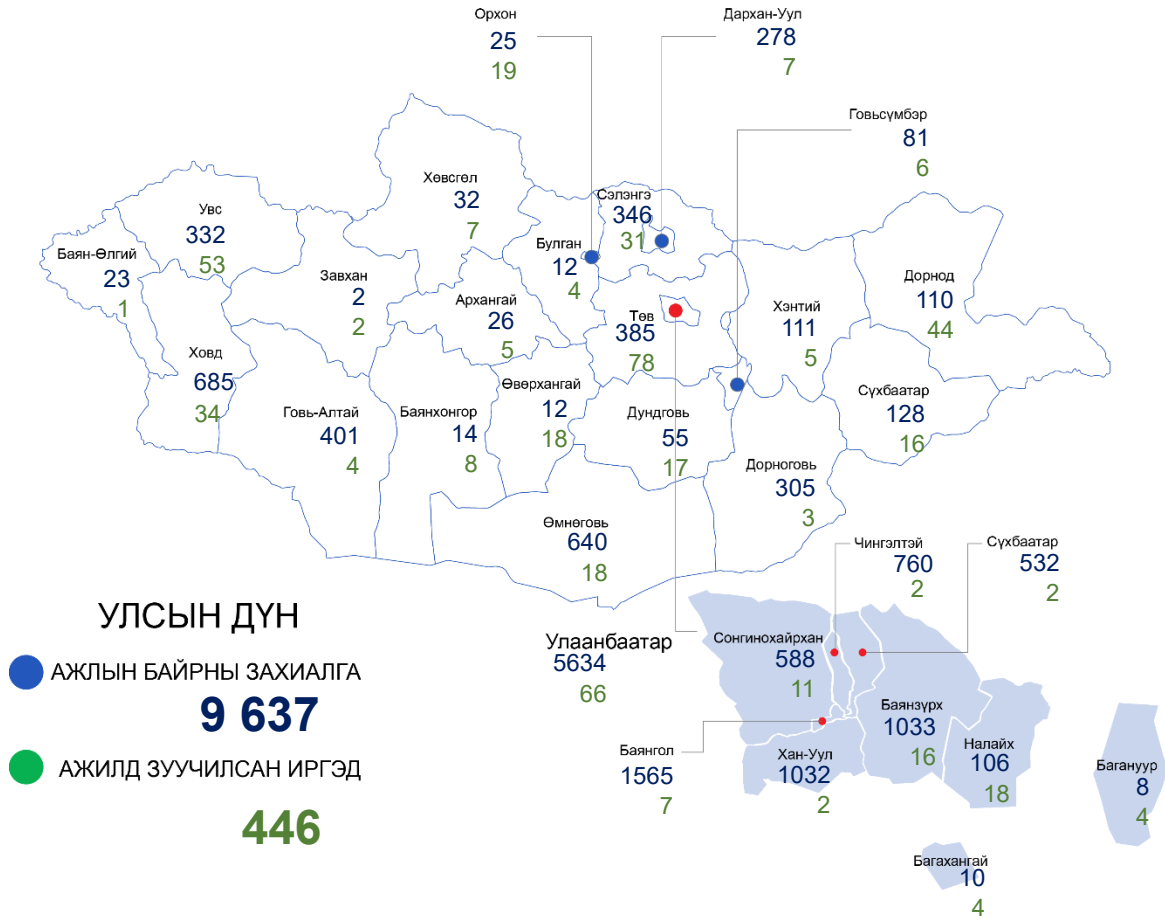
АЖЛЫН БАЙРНЫ ЗАХИАЛГА БА АЖИЛД ЗУУЧИЛСАН ИРГЭД

2026 оны 01 дүгээр сард нийт **9637** ажлын байрны захиалга бүртгэгдэж, **446** иргэн ажил зуучлагдсан байна. Ажилд зуучлагдсан иргэд хүйсийн хувьд 53.1 хувь нь эмэгтэй, насны бүлгээр авч үзвэл **14.6** хувь нь 15-24 нас, **28.6** хувь нь 25-34 нас, **29.4** хувь нь 35-44 нас, **21.1** хувь нь 45-54 нас, **6.3** хувь нь 55 ба түүнээс дээш насных байна.

Ажлын байрны захиалгын **42.3** хувийг барилгын, **28.9** хувийг уул уурхайн, **11.0** хувийг боловсруулах салбар тус тус эзэлж байна. Байршлын хувьд нийт ажлын байрны захиалгын **15.0** хувь нь Баруун бүсэд, **1.3** хувь нь Хангайн бүсэд, **21.7** хувь нь Төвийн бүсэд, **3.6** хувь нь Зүүн бүсэд, **58.4** хувь нь Улаанбаатарт байна.

ЗУРАГ 7

АЖЛЫН БАЙРНЫ ЗАХИАЛГА, АЖИЛД ЗУУЧИЛСАН ИРГЭДИЙН ТОО, аймаг дүүргээр, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

Эх сурвалж: Хөдөлмөр халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газар

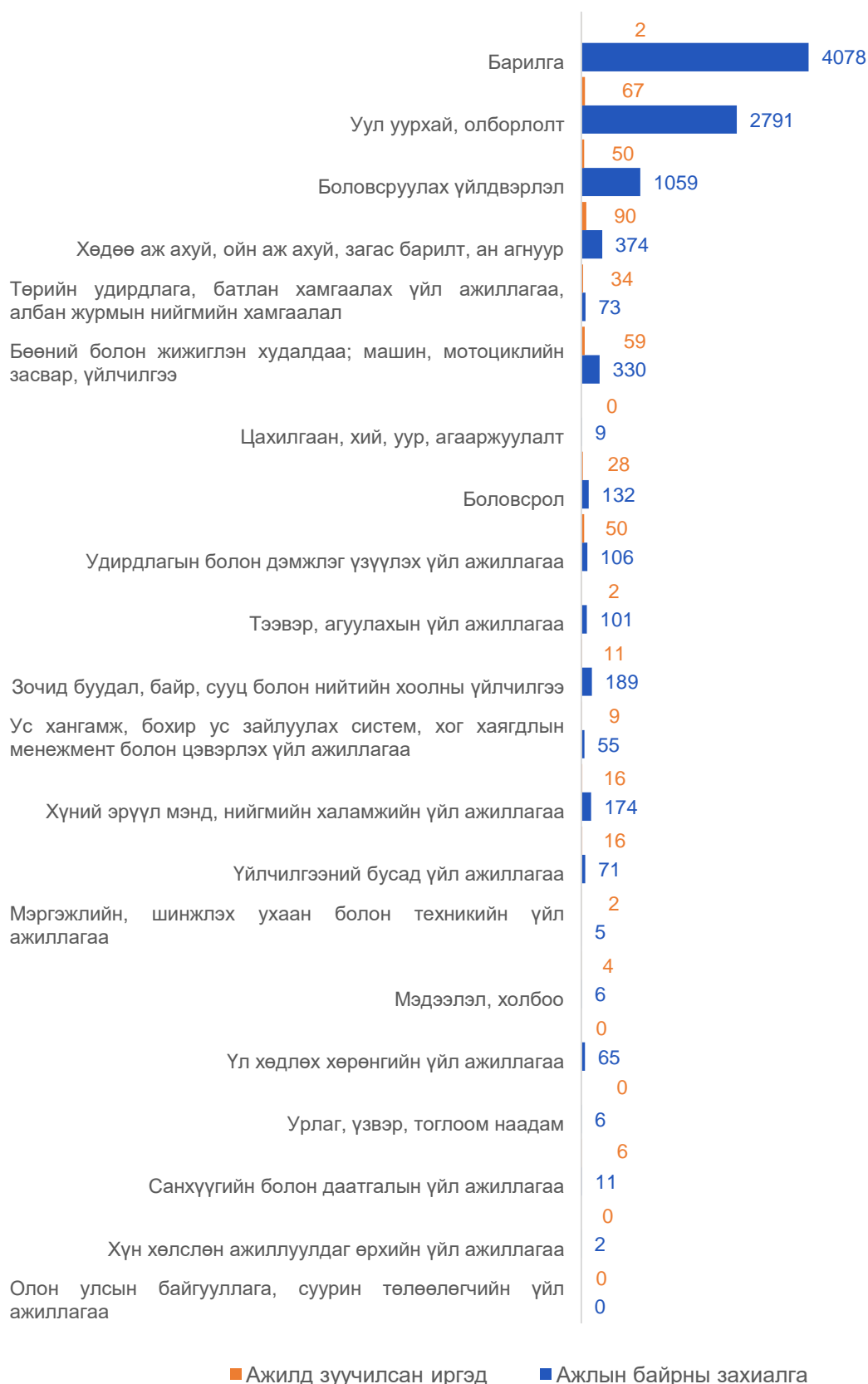
ЗУРАГ 8

АЖЛЫН БАЙРНЫ ЗАХИАЛГА, АЖИЛД ЗУУЛЧИЛСАН ИРГЭД, Ажил мэргэжлийн ангиллаар, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

ЗУРАГ 9

АЖЛЫН БАЙРНЫ ЗАХИАЛГА, АЖИЛД ЗУУЧИЛСАН ИРГЭДИЙН ТОО, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, 2025 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

АЖИЛ ХАЙГЧ БОЛОН БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭН

2026 оны 01 дүгээр сарын эцэст ажил хайгч **10,230** иргэн болон бүртгэлтэй ажилгүй иргэн **8,551** байна. Үүнээс **53.1** хувь нь эмэгтэй, ажил хайгч **352**

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, ажилд зуучлагдан орсон иргэн 138 буюу **0.7** хувийг эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 9

АЖИЛ ХАЙГЧ БОЛОН БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭДИЙН ТОО, байршлаар, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

Аймаг, бүсээр	Ажил хайгч ⁴			Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн ⁵				
	Бүгд	Эмэгтэй	ХБ-тэй Иргэд	Ажил зуучлагдан орсон	Бүгд	Эмэгтэй	ХБ-тэй Иргэд	Ажилд зуучлагдан орсон
УЛСЫН ДҮН	10 230	5 461	352	73	8551	4521	0	65
Баруун бүс	2396	1263	97	3	1975	0	0	3
Баян-Өлгий	546	347	23	2	528	335	0	2
Говь-Алтай	210	95	2	0	199	90	0	0
Завхан	240	128	4	0	207	112	0	0
Увс	1017	490	52	0	833	380	0	0
Ховд	383	203	16	1	208	108	0	1
Хангайн бүс	2312	1232	69	13	1919	0	0	13
Архангай	800	383	36	0	724	340	0	0
Баянхонгор	210	117	5	0	169	88	0	0
Булган	275	104	4	0	211	75	0	0
Орхон	607	389	17	0	531	340	0	0
Өвөрхангай	212	120	2	13	104	58	0	13
Хөвсгөл	208	119	5	0	180	102	0	0
Төвийн бүс	1347	726	50	51	1051	0	0	45
Говьсүмбэр	48	30	10	0	23	10	0	0
Дархан-Уул	317	169	5	0	232	117	0	0
Дорноговь	174	99	7	0	155	89	0	0
Дундговь	137	70	5	0	120	60	0	0
Өмнөговь	136	62	1	0	114	51	0	0
Сэлэнгэ	268	151	9	3	221	121	0	3
Төв	267	145	13	48	186	105	0	42
Зүүн бүс	1041	499	39	0	902	0	0	0
Дорнод	327	142	4	0	300	130	0	0
Сүхбаатар	354	162	28	0	275	131	0	0
Хэнтий	360	195	7	0	327	179	0	0
Улаанбаатар	3134	1741	97	6	2704	1500	0	4
Хан-Уул	385	237	6	0	335	211	0	0
Багануур	165	96	8	4	136	79	0	4
Баянзүрх	453	275	11	0	380	225	0	0
Налайх	216	98	4	1	174	76	0	0
Баянгол	366	242	8	0	310	206	0	0
Сүхбаатар	185	105	4	0	164	93	0	0
Чингэлтэй	313	152	40	0	287	143	0	0
Багахангай	40	22	7	0	35	21	0	0
Сонгинохайрхан	1011	514	9	1	883	446	0	0

⁴ Ажил хайгч гэж ажилгүй хүн эсвэл ажиллагч боловч ажлын нөхцөлөө сайжруулах, нэмэлт орлого олох зорилгоор Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад ажил хайж бүртгүүлсэн хүн юм.

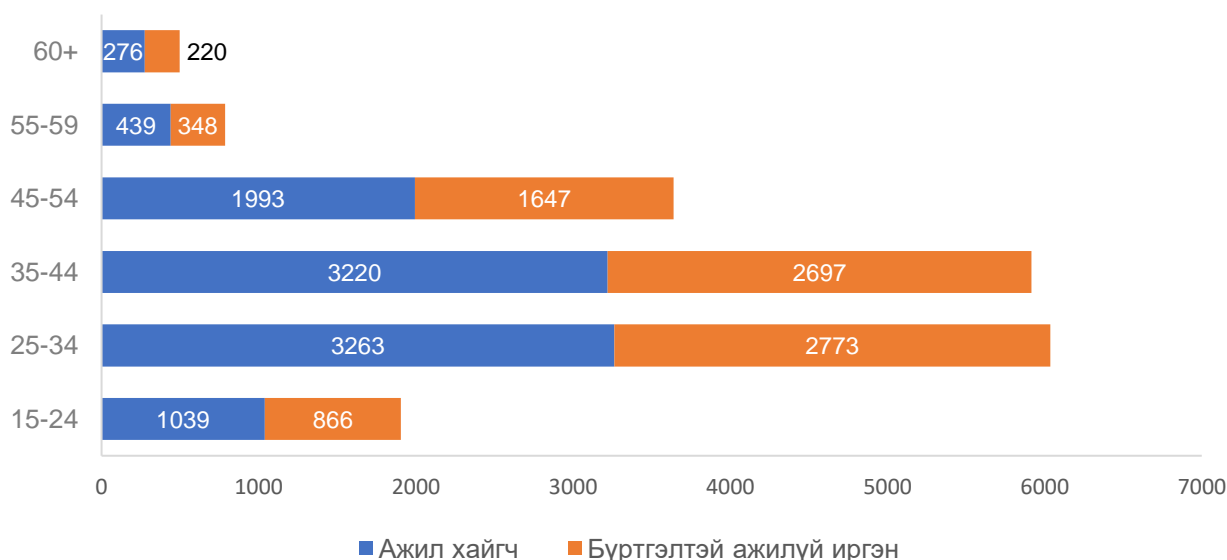
⁵ Бүртгэлтэй ажилгүй хүн гэж цалин хөлс, орлого олох зорилгоор хөдөлмөр эрхлээгүй, тухайн хугацаанд хөдөлмөр эрхлэхэд бэлэн болон Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад ажил хайж бүртгүүлсэн ажилгүй хүн юм.

Ажил хайгч болон бүртгэлтэй ажилгүй иргэнийг насны бүлгээр авч үзвэл **10.1** хувь нь 15-24 нас, **32.1** хувь нь 25-34 нас, **31.5** хувь нь 35-44 нас, **19.3** хувь нь 45-54 нас, **6.8** хувь

нь 55 ба түүнээс дээш насных байна. Боловсролын түвшний хувьд дийлэнх буюу **39.0** хувь нь бүрэн дунд, **22.0** хувь нь бакалаврынх байна.

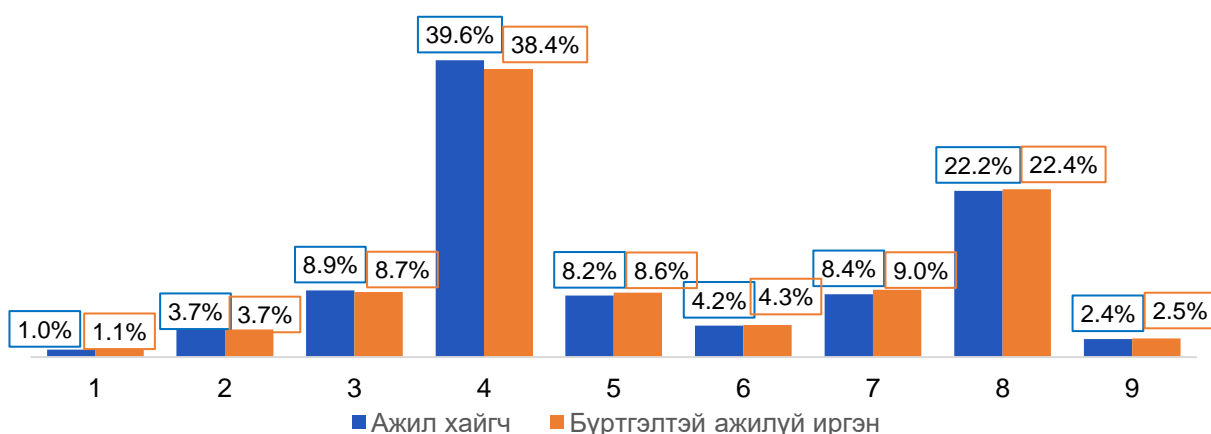
ЗУРАГ 10

АЖИЛ ХАЙГЧ БОЛОН БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭДИЙН ТОО, насны бүлгээр, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

ЗУРАГ 11

АЖИЛ ХАЙГЧ БОЛОН БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭДИЙН ТОО, Боловсролын түвшин, хувиар 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

1	Боловсролгүй	5	Техник болон мэргэжлийн
2	Бага	6	Тусгай мэргэжлийн
3	Суурь	7	Дипломын дээд
4	Бүрэн дунд	8	Бакалавтр
		9	Магистр, доктор

ШИНЭЭР АЖЛЫН БАЙРАНД ОРСОН ИРГЭД

2026 оны 01 дүгээр сард 444 иргэн шинэ ажлын байранд ажилд орсон байна. Үүний 49.8 хувь нь эмэгтэй

байна. Шинэ ажлын байрны 87.6 хувь нь байнгын, 2.2 хувь нь улирлын, 11.2 хувь нь түр ажлын байр байна.

ХҮСНЭГТ 10

ШИНЭ АЖЛЫН БАЙРАНД АЖИЛД ОРСОН ИРГЭД, АЖИЛ МЭРГЭЖЛИЙН АНГИЛЛААР, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

Үзүүлэлт	Ажлын байрны хэлбэр		
	Байнга	Улирлын	Түр
Бүгд	389	10	45
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн	7	0	3
Менежер	35	0	4
Мэргэжилтэн	66	0	0
Техникч болон туслах/ дэд мэргэжилтэн	27	0	0
Контор, үйлчилгээний ажилтан	11	0	0
Худалдаа, үйлчилгээний ажилтан	61	0	8
Хөдөө аж ахуй, ой, загас агнуурын мэргэшсэн ажилтан	24	1	1
Үйлдвэрлэл, барилга, гар урлал, холбогдох ажил, үйлчилгээний ажил	26	6	23
Суурин төхөөрөмж, машин механизмын операторч, угсрагч	33	0	1
Энгийн ажил, мэргэжил	100	2	8
Зэвсэгт хүчний ажил, мэргэжил	6	1	0

ХҮСНЭГТ 11

ШИНЭ АЖЛЫН БАЙРАНД АЖИЛД ОРСОН ИРГЭД, хүйс, насны бүлэг, боловсролын байдлаар, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

	Үзүүлэлт	Ажлын байрны хэлбэр		
		Байнга	Улирлын	Түр
	Бүгд	389	10	45
Хүйсээр	Эрэгтэй	199	9	25
	Эмэгтэй	190	1	20
Насны бүлгээр	15-24	42	1	7
	25-34	120	4	11
	35-44	133	3	14
	45-54	70	1	8
	55-59	8	0	1
	60+	16	1	4
Боловсролын байдлаар	Боловсролгүй	1	0	0
	Бага	5	0	3
	Суурь	20	0	1
	Бүрэн дунд	184	4	25
	Техникийн болон мэргэжлийн	56	1	3
	Тусгай мэргэжлийн дунд	24	0	4
	Дипломын дээд	95	5	9
	Бакалавр	4	0	0
	Магистр, доктор	4	0	0
	Төрийн	41	0	1
Байгууллагын өмчийн хэлбэрээр	Орон нутгийн	43	0	5
	Хувийн	305	10	39

Шинэ ажлын байранд орсон иргэдийн ажлын байрыг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар авч үзвэл **19.8 хувь** нь Уул уурхайн, **18.2 хувь** нь Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн

засвар, үйлчилгээний, **15.5 хувь** нь Боловсруулах, **14.0 хувь** нь Хөдөө аж ахуйн салбарт түлхүү ажиллаж байгаа нь статистик тоон үзүүлэлтээс харагдаж байна.

ХҮСНЭГТ 12

ШИНЭ АЖЛЫН БАЙРАНД АЖИЛД ОРСОН ИРГЭД, эдийн засгийн үйл ажиллагааны төрлөөр, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

Үзүүлэлт	Бүгд		Байнгын	Улирлын	Түр
	Тоо	Хувь			
НИЙТ ДҮН	444	100.0%	389	10	45
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	62	14.0%	52	4	6
Уул уурхай, олборлолт	88	19.8%	72	0	16
Боловсруулах үйлдвэрлэл	69	15.5%	57	1	11
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	0	0.0%	0	0	0
Ус хангамж, бохир ус зайлуулах систем, хог хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	4	0.9%	1	0	3
Барилга	19	4.3%	14	5	0
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар, үйлчилгээ	81	18.2%	78	0	3
Тээвэр, агуулахын үйл ажиллагаа	41	9.2%	41	0	0
Зочид буудал, байр, сууц болон нийтийн хоолны үйлчилгээ	2	0.5%	2	0	0
Мэдээлэл, холбоо	2	0.5%	2	0	0
Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	6	1.4%	6	0	0
Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	0	0.0%	0	0	0
Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	1	0.2%	1	0	0
Удирдлагын болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	12	2.7%	7	0	5
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	21	4.7%	20	0	1
Боловсрол	17	3.8%	17	0	0
Хүний эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	10	2.3%	10	0	0
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	2	0.5%	2	0	0
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	6	1.4%	6	0	0
Хүн хөлслөн ажиллуулдаг өрхийн үйл ажиллагаа	1	0.2%	1	0	0
Олон улсын байгууллага, суурин төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа	0	0.0%	0	0	0

ГАДААДАД АЖИЛЛАХ ХҮЧ ГАРГАХ

2025 III, IV улиралд Хөдөлмөрийн гэрээгээр гадаад улсад зуучлагдсан ажиллах хүчний тоо **379** байна. Үүнээс **84.6** хувь буюу 321 нь БНСУ-д, **15.4** хувь буюу 58 нь Япон улсад ажиллаж байна. Хүйсийн хувьд **73.6** хувь нь эрэгтэй, Насны бүтцийн хувьд **56.2** хувь 29 хүртэлх насны, **42.2 хувь** нь 30-39 насных байгаа

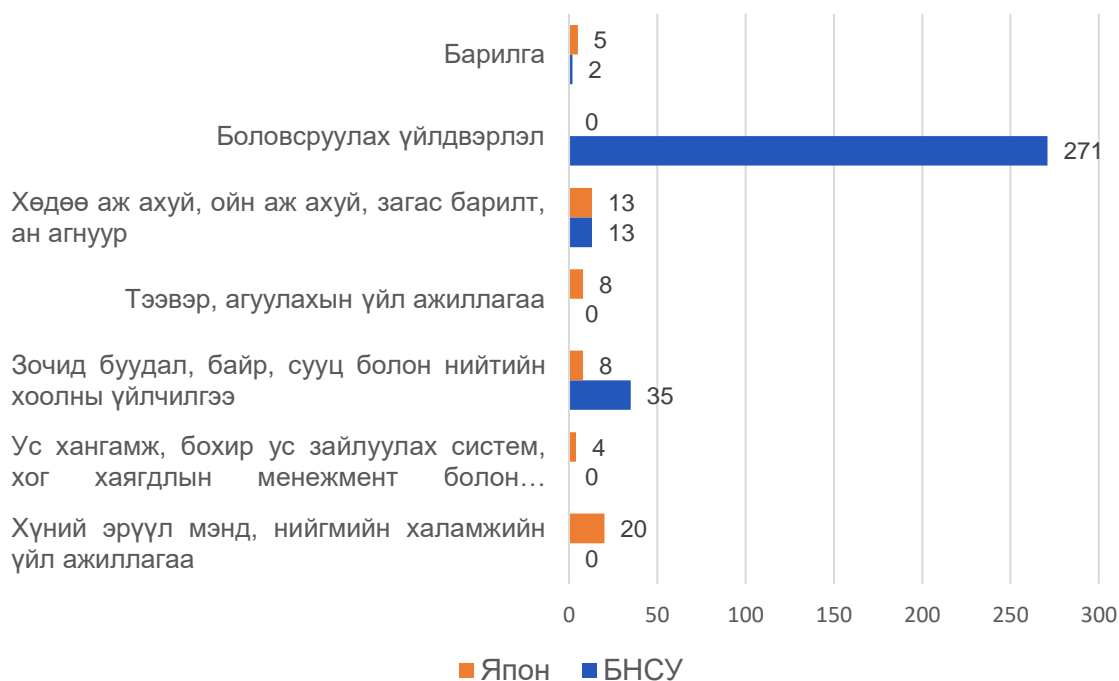
бол үүнээс **57.8** хувь нь огт гэрлээгүй буюу гэр бүл үүсгэж амжаагүй залуучууд гадаад улсад хөдөлмөр эрхэлж байна. Боловсролын түвшнээр нь авч үзвэл **53.3** хувь нь бүрэн дунд, **36.6** хувь нь дээд буюу бакалаврын түвшний боловсрол эзэмшсэн байна.

ХҮСНЭГТ 13 ХӨДӨЛМӨРИЙН ГЭРЭЭГЭЭР ГАДААД УЛСАД ЗУУЧЛАГДСАН АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ, улирлаар, 2025 он

Үзүүлэлт		2025 I улирал		2025 II улирал		2025 III улирал		2025 IV улирал	
		БНСУ	Япон	БНСУ	Япон	БНСУ	Япон	БНСУ	Япон
Бүгд		178	35	188	37	176	30	145	28
Хүйсээр	Эрэгтэй	156	19	158	17	144	12	113	10
	Эмэгтэй	22	16	30	20	32	18	32	18
Насны бүлгээр	20 хүртэлх	5	2	6	2	2	0	3	0
	20-29	104	16	88	14	109	15	73	11
	30-39	56	15	100	14	62	15	68	15
	40-49	13	3	6	3	3	0	1	2
	50-59	0	1	0	0	0	0	0	0
	60+	0	0	0	0	0	0	0	0
	Боловсролгүй	94	0	0	0	0	0	0	0
Боловсролын байдлаар	Бүрэн дунд	55	10	128	10	116	11	54	20
	Техникийн болон мэргэжлийн	---	5	---	5	0	5	0	0
	Тусгай мэргэжлийн дунд	6	5	6	2	0	5	21	3
	Дипломын дээд	23	15	54	20	0	0	0	0
	Бакалавр					56	8	70	5
	Магистр, доктор	0	0	0	0	0	1	0	0
Гэрлэлтийн байдлаар	Огт гэрлээгүй	109	29	116	26	91	13	96	19
	Гэрлэсэн - батлуулсан	72	6	72	9	85	17	49	8
	Тусгаарласан	---	---	---	---	0	0	0	0
	Цуцалсан, Бэлэвсэн	0	0	0	0	0	0	0	1

ЗУРАГ 12

ХӨДӨЛМӨРИЙН ГЭРЭЭГЭЭР ГАДААД УЛСАД ЗУУЧЛАГДСАН АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ ТОО, эдийн засгийн үйл ажиллагааны ангиллаар, 2025 оны III, IV улиралын тоон мэдээ

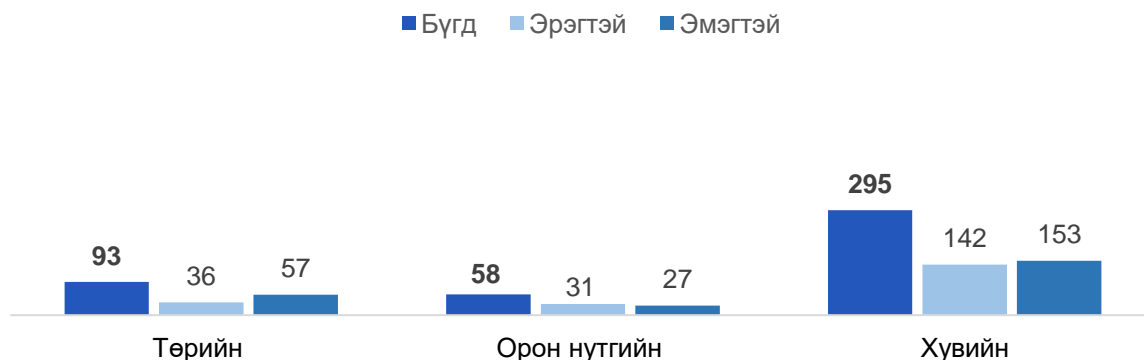

2025 III, IV улиралд Хөдөлмөрийн гэрээгээр гадаад улсад зуучлагдсан иргэдийн ажиллаж буй салбарын ангилалаар авч үзвэл 71.0 хувь нь боловсруулах үйлдвэрт, 11.3 хувь нь

зочид буудал, хоолны үйлчилгээ, 6.9 хувь Хөдөө аж ахуй 5.3 хувь асаргаа, сувилгааны чиглэлээр түлхүү хөдөлмөр эрхэлж байна.

ЗУРАГ 13

АЖИЛД ЗУУЧИЛСАН ИРГЭДИЙН ТОО, байгууллагын өмчийн хэлбэрээр, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

ГАДААДААС АЖИЛЛАХ ХҮЧ АВАХ

Гадаадын иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээний хүрээнд 2026 оны 01 дүгээр сард 48 орны 6163 гадаадын иргэнд хөдөлмөр эрхлэх урьдчилсан зөвшөөрөл олгох /урилга/, хөдөлмөр эрхлэх зөвшөөрөл олгох, зөвшөөрлийн хугацааг сунгах, цуцлах үйлчилгээ үзүүлсэн байна.

Монгол улсад 2026 оны 01 дүгээр сарын 30-ний байдлаар нийт 104 орны 9092 гадаад иргэд хөдөлмөр

эрхлэх зөвшөөрлийн дагуу идэвхтэй хөдөлмөр эрхэлж байна. Хүйсийн хувьд 82.7 хувь эрэгтэй, 17.3 нь эмэгтэй байна. Байршлаар нь авч үзвэл 50.6% хувь нь хөдөө орон нутагт, 49.4% хувь нь Улаанбаатар хотод байна. Улс орноор авч үзвэл 59.0 хувь нь БНХАУ, 7 хувь нь Филиппин, 5 хувь нь БНСВУ, 4 хувь нь ОХУ, 3 хувь нь АНУ, ОХУ, Бангладеш, БНСУ-ын иргэд байна.

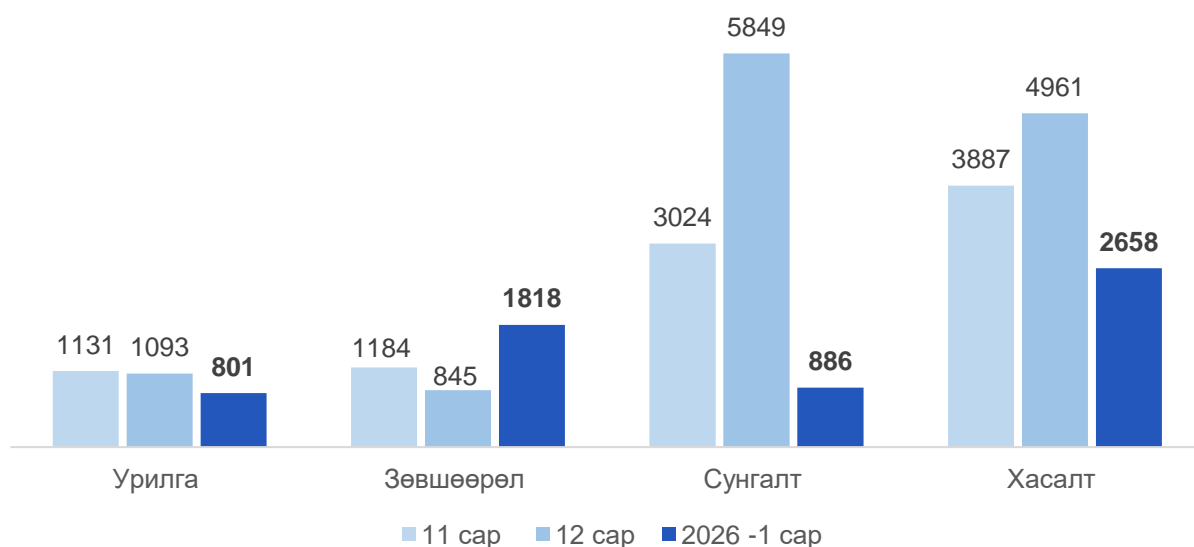
ХҮСНЭГТ 14

ГАДААДЫН ИРГЭДИЙН ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ АВСАН БАЙДАЛ, төрлөөр 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

№	Үйлчилгээ	Өссөн дүн сараар		Эзлэх хувь	Өссөн дүн оны эхнээс		Эзлэх хувь
		ААНБ-ын тоо	Гадаад иргэдийн тоо		ААНБ-ын тоо	Гадаад иргэдийн тоо	
1	Урилга	318	886	14%	317	801	13%
2	Зөвшөөрөл	317	801	13%	389	1818	29%
3	Сунгалт	389	1818	29%	318	886	14%
4	Хасалт	502	2658	43%	502	2658	43%
Нийт дүн		1526	6163	100%	1526	6163	100%

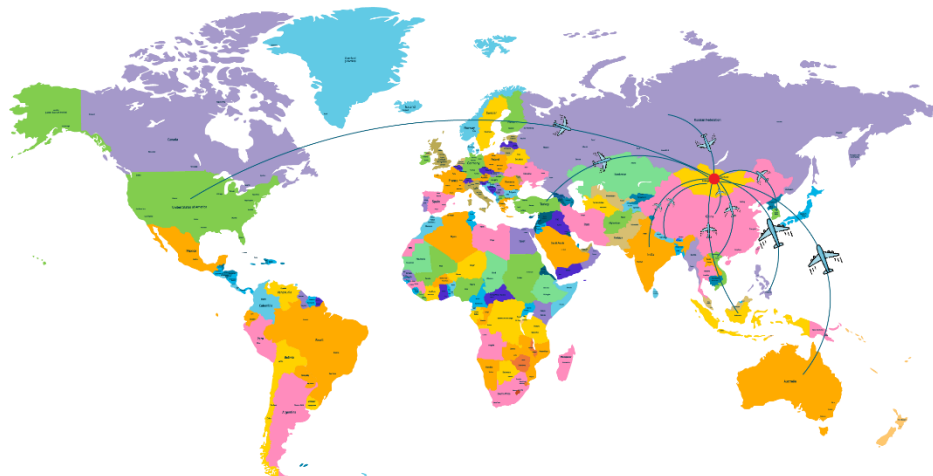
ЗУРАГ 14

ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ АВСАН ГАДААДЫН ИРГЭДИЙН ИРГЭДИЙН ТОО, 2025 оны XI-XII, 2026 оны I сарын мэдээ

ЗУРАГ 15

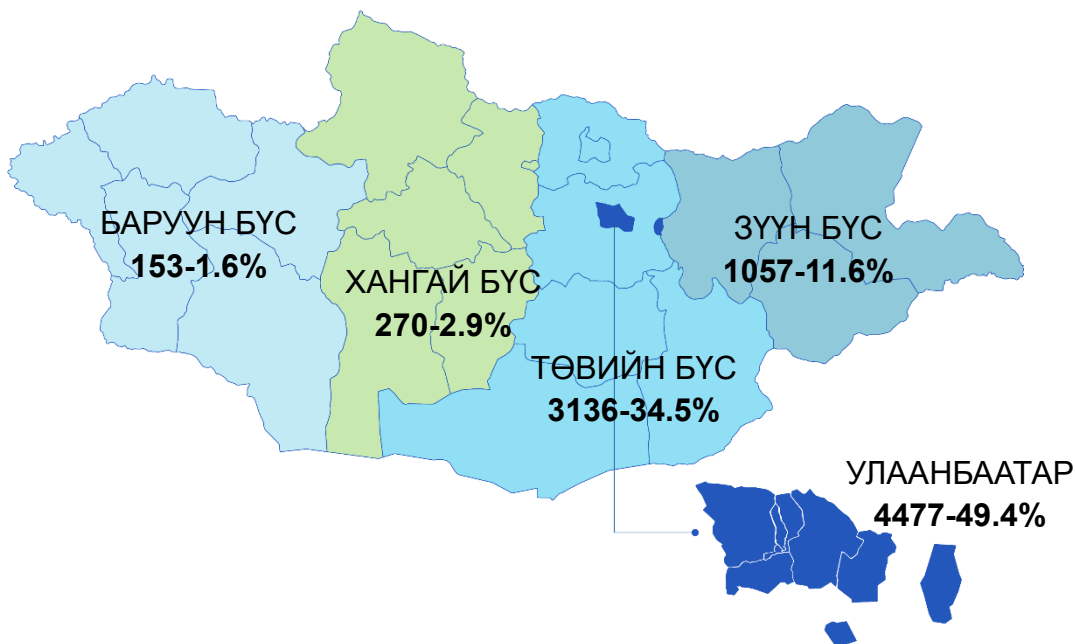
ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭХ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДАГУУ ИДЭВХТЭЙ ХӨДӨЛМӨР ЭРХЭЛЖ БУЙ ГАДААДЫН ИРГЭД, улсаар, 2026 оны 01 дүгээр сарын 30-ний байдлаар

БНХАУ 5327-59%	ЭНЭТХЭГ 145-2%	ВЬЕТНАМ 467-5%	ФИЛИППИН 644-7%	БАЛБА 133-1%	БНСУ 282-3%
ОХУ 333-4%	АНУ 262-3%	БАНГЛАДЕШ 285-3%	ИНДОНЕЗ 75-1%	БНТУ 115-1%	АВСТРАЛИ 109-1%

ЗУРАГ 16

ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭХ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДАГУУ ИДЭВХТЭЙ ХӨДӨЛМӨР ЭРХЭЛЖ БУЙ ГАДААДЫН ИРГЭД, байршлаар, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

Монгол улсад хөдөлмөр эрхэлж байгаа гадаад иргэдийн **41** хувь нь Уул уурхайн салбарт, **17** хувь нь барилгын салбарт, **10** хувь нь Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын салбарт, **9** хувь нь Бөөний болон

жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар, үйлчилгээ, **7.0** хувь нь Боловсролын салбарт, **4.5** хувь нь Боловсруулах үйлдвэрт, **4** хувь нь тээвэр агуулахын салбарт түлхүү хөдөлмөр эрхэлж байна.

ХҮСНЭГТ 15

ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЖ БУЙ ГАДААДЫН ИРГЭД, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

№	Эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар	Нийт	Үйлчилгээ			
			Урилга	Зөвшөөрөл	Сунгалт	Хасалт
1	Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	73	7	32	20	14
2	Уул уурхай, олборлолт	1383	220	221	402	540
3	Боловсруулах үйлдвэрлэл	77	26	29	8	14
4	Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	202	29	1	52	120
5	Ус хангамж; сувагжилтын систем, хог хаягдал зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа	9	9	0	0	0
6	Барилга	2012	341	246	741	684
7	Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар, үйлчилгээ	726	114	149	341	122
8	Тээвэр, агуулахын үйл ажиллагаа	102	31	18	31	22
9	Зочид буудал, байр, сууц болон нийтийн хоолны үйлчилгээ	145	15	19	84	27
10	Мэдээлэл, холбоо	4	1	3	0	0
11	Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	3	0	1	0	2
12	Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа					
13	Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	17	0	0	1	16
14	Удирдлагын болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	5	1	0	0	4
15	Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	9	8	0	1	0
16	Боловсрол	77	26	29	8	14
17	Хүний эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	20	5	2	10	3
18	Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	12	5	5	1	1
19	Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	171	15	3	24	129
20	Хүн хөлслөн ажиллуулдаг өрхийн үйл ажиллагаа; өрхийн өөрийн хэрэглээнд зориулан үйлдвэрлэсэн, нэр төрлөөр нь тодорхойлох боломжгүй бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ	21	0	14	4	3
21	Олон улсын байгууллага, суурин төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа	22	12	6	2	2
Нийт дүн		6163	886	801	1818	2658

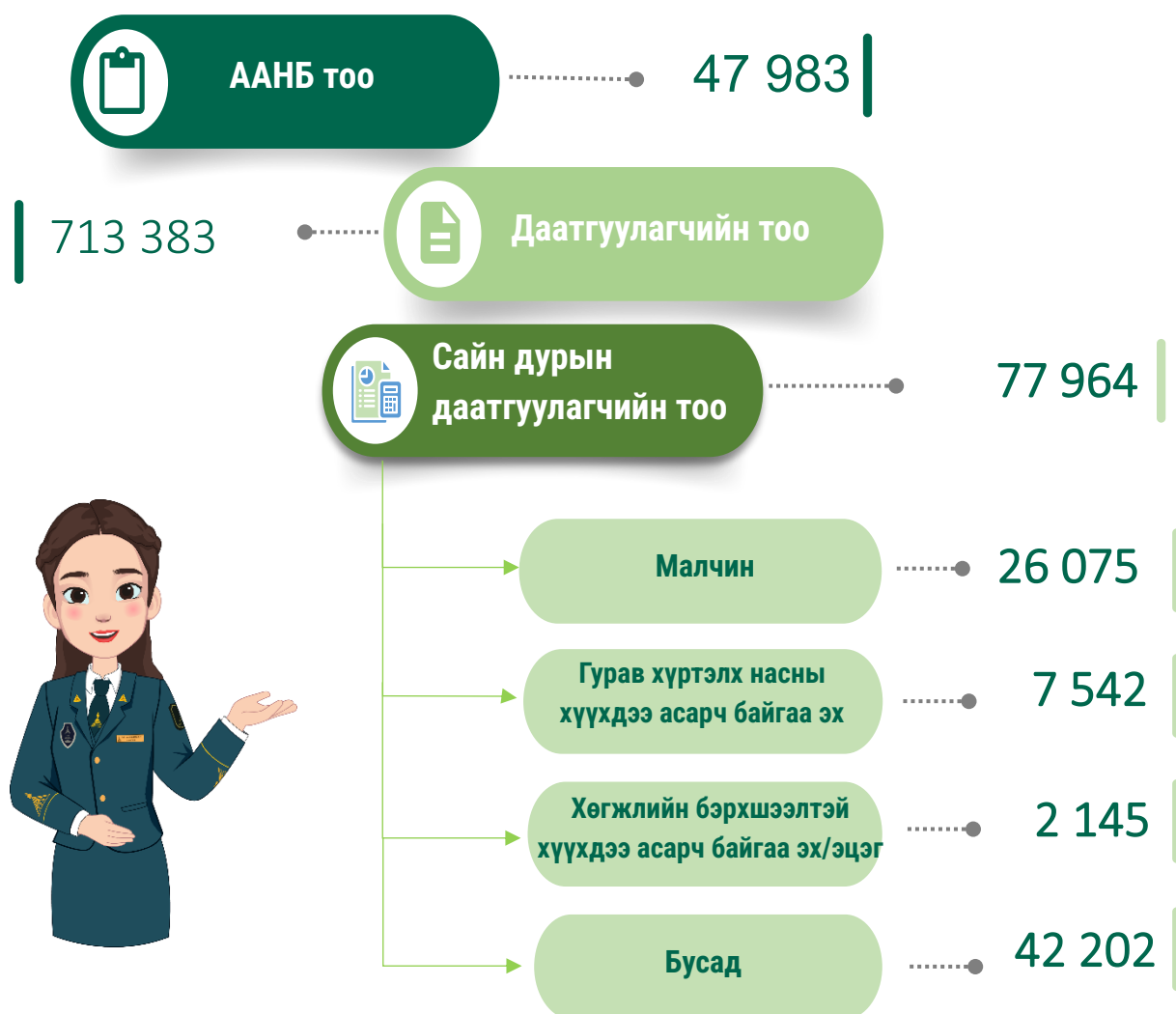

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ

Монгол Улсад 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээгээр нийгмийн даатгалд 47,983 ААНБ-ын 713,383 даатгуулагч хамрагдсан байна. Мөн сайн дурын даатгуулагчийн тоо 77,964 байна.

ЗУРАГ 17

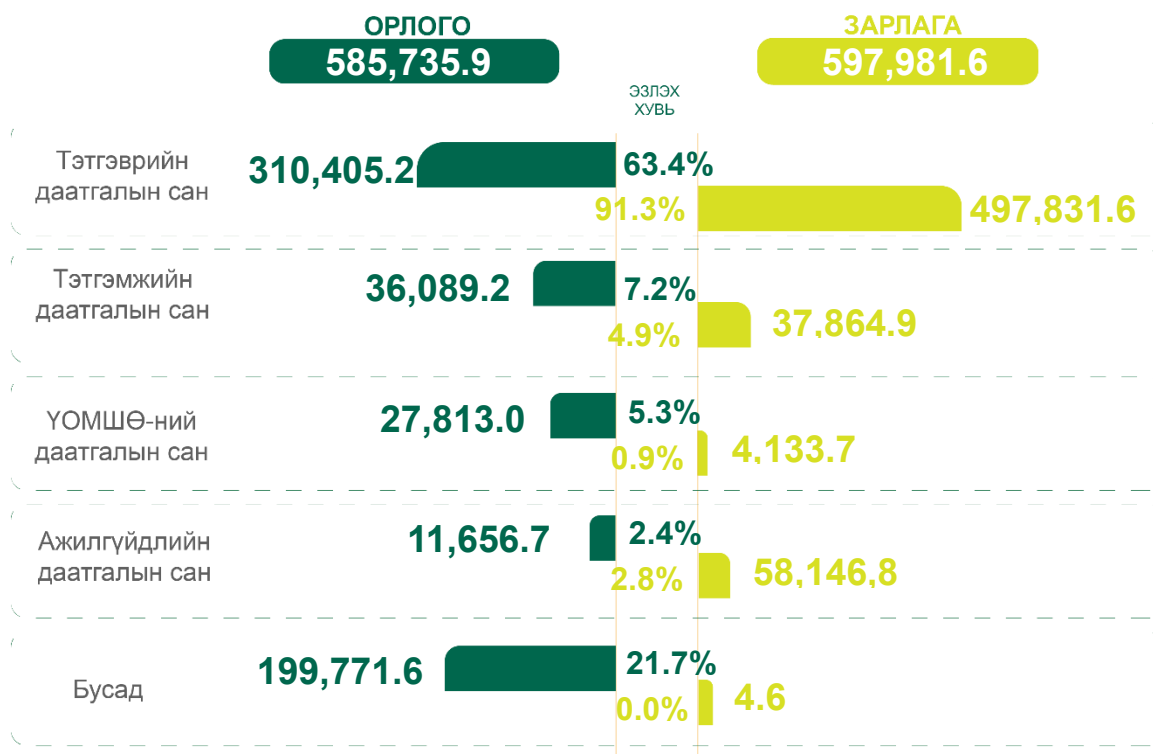
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ХАМРАГДАЛТ, ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ АВАГЧ, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

Эх сурвалж: Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ХАМРАГДАЛТ, ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ АВАГЧ, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ

Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл	
	2025 он -XII сар	2026-I сар
Аж ахуйн нэгж, байгууллага		
Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо	63,715	47,983
Даатгуулагчийн тоо	1,180,502	713,383
Цалингийн сан	27,136,928,605,901.7	2,107,539,629,501.2
Сайн дурын даатгуулагчийн тоо	169,833	77,964
Малчин	56,502	26,075
Гурав хүртэлх насны хүүхдээ асарч байгаа эх	15,095	7,542
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч байгаа эх/эцэг	3,909	2,145
Бусад	94,327	42,202
Шимтгэл тооцсон цалингийн сан	1,288,045,338,362.0	81,616,807,044.8
Тэтгэврийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагчдын тоо	521,511	522,771
Өндөр насны тэтгэвэр	418,772	420,213
Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр	59,375	59,162
Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	20,360	20,309
Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр	23,004	23,087
Тэтгэмжийн даатгалын сангаас тэтгэмж авагчдын тоо	161,305	12,298
Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж	94,225	6,759
Жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж	53,065	4,371
Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж	14,015	1,168
ҮОМШӨ-ний даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авагчдын тоо	6,652	3,481
Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр	2,886	2,863
Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	458	463
Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж	1,800	136
Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн олгох тэтгэмж	39	1
Эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр	1,469	18
Протез, ортопедийн	6	-
Сэргээн засах, сувиллын	1,238	14
Сэргээн засах, сувилалд ирэх, буцах унааны	225	4
Ажилгүйдлийн даатгалын сангаас тэтгэмж авагчдын тоо	34,053	10,637
Ажилгүйдлийн тэтгэмж	1,469	10,637

ЗУРАГ 18
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН НИЙТ ОРЛОГО, ЗАРЛАГА
 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ, гүйцэтгэлээр сая.төг

ХҮСНЭГТ 17
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН НИЙТ ОРЛОГО, ЗАРЛАГА
 2025 оны 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ, мян.төг

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	
НИЙТ ОРЛОГО	585,087,029.2	585,735,867.8	-	648,838.6	100.1
Тэтгэврийн даатгалын сан	306,953,027.3	310,405,226.1	-	3,452,198.8	101.1
Тэтгэмжийн даатгалын сан	36,926,085.6	36,089,230.2		836,855.4	97.7
ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	29,891,009.1	27,813,026.6		2,077,982.5	93.0
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	11,545,276.1	11,656,753.7	-	111,477.6	101.0
Улсын төсвөөс олгох хөрөнгө	199,771,631.1	199,771,631.1		-	100.0
НИЙТ ЗАРЛАГА	612,191,833.3	597,981,627.5	14,210,205.8	97.7	
Тэтгэврийн даатгалын сан	491,706,996.7	497,831,633.6	-	6,124,636.9	101.2
Тэтгэмжийн даатгалын сан)	53,265,589.6	37,864,869.1		15,400,720.5	71.1
ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	6,217,625.0	4,133,710.0		2,083,915.0	66.5
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	60,943,785.1	58,146,813.7		2,796,971.4	95.4
Олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн зардал	3,890.2	-		3,890.2	-
Ажил олгогч, даатгуулагч, олон нийтэд чиглэсэн сурталчилгаа, зөвлөн туслах үйлчилгээ)	53,946.7	4,601.2		49,345.5	8.5

ХҮСНЭГТ 18

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН МӨНГӨН ХӨРӨНГИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ, мян.төг

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
Нийт хөрөнгийн үлдэгдэл /мян.төг/	2,255,832,521.2	2,176,786,905.2
Төвлөрсөн харилцах	55,909,742.5	206,447,256.4
Тэтгэврийн даатгалын сан	812,125,305.7	693,633,076.4
Тэтгэврийн нөөц сан	87,381,657.3	5,304,633.0
Тэтгэмжийн даатгалын сан	510,495,644.7	476,016,006.3
ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	787,063,007.2	790,824,923.9
Эрүүл мэндийн харилцах	2,607.0	-
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	2,854,556.8	4,561,009.2

ХҮСНЭГТ 19

ТЭТГЭВРИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО ЗАРЛАГА 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ, мян.төг

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
НИЙТ ОРЛОГО	306,953,027.3	310,405,226.1	- 3,452,198.8	101.1
Ажил олгогчоос төлөх шимтгэл	150,229,930.4	146,585,462.6	3,644,467.8	97.6
Төсөвт байгууллагаас төлөх шимтгэл			-	
Даатгуулагчаас төлөх шимтгэл	136,276,187.2	136,649,416.5	- 373,229.3	100.3
Сайн дурын даатгуулагчаас төлөх шимтгэл	14,952,245.7	19,228,498.9	- 4,276,253.2	128.6
Гадаад улсад хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж байгаа иргэдийн шимтгэл	249,191.4	96,725.2	152,466.2	38.8
Төрөөс төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэл	3,959,038.4	3,958,185.4	853.0	100.0
Нийгмийн даатгалын сангаас төлөх шимтгэл	594,909.6	146,599.9	448,309.7	24.6
Бусад орлого	691,524.6	3,740,337.5	- 3,048,812.9	540.9
НИЙТ ЗАРЛАГА	491,751,274.3	497,835,121.9	- 6,083,847.6	101.2
Өндөр насны тэтгэвэр	400,700,706.3	403,305,500.1	- 2,604,793.8	100.7
Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр	41,091,787.9	41,865,063.5	- 773,275.6	101.9
Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	13,672,912.2	14,894,018.7	- 1,221,106.5	108.9
Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр	36,188,159.3	37,745,635.1	- 1,557,475.8	104.3
Тэтгэвэр олголтын банкны үйлчилгээний хөлс	53,431.0	21,416.2	32,014.8	40.1
Олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн зардал	2,985.8	-	2,985.8	-
Ажил олгогч, даатгуулагч, олон нийтэд чиглэсэн сурталчилгаа, зөвлөн туслах үйлчилгээний зардал	41,291.8	3,488.3	37,803.5	8.4

ТЭТГЭМЖИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО ЗАРЛАГА

2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ, мян.төг

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	
НИЙТ ОРЛОГО	36,926,085.6	36,089,230.2	836,855.4	97.7	
Ажил олгогчоос төлөх шимтгэл	17,691,650.30	17,342,820.82	348,829.5	98.0	
Төсөвт байгууллагаас төлөх шимтгэл			-		
Даатгуулагчаас төлөх шимтгэл	12,825,994.10	12,943,865.44	-	117,871.3	100.9
Сайн дурын даатгуулагчаас төлөх шимтгэл	1,300,194.90	2,004,853.82	-	704,658.9	154.2
Гадаад улсад хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж байгаа иргэдийн шимтгэл	5,393.70	-	5,393.7	-	
Төрөөс төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэл	48,364.3	48,290.1	74.2	99.8	
Нийгмийн даатгалын сангаас төлөх шимтгэл	51,731.5	18,765.6	32,965.9	36.3	
Бусад орлого	5,002,756.8	3,730,634.5	1,272,122.3	74.6	
НИЙТ ЗАРЛАГА	53,271,709.6	37,865,405.9	15,406,303.7	71.1	
Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж	10,019,587.1	4,953,254.8	5,066,332.3	49.4	
Жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж	37,571,753.9	29,315,248.8	8,256,505.1	78.0	
Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж	5,027,607.5	3,431,000.0	1,596,607.5	68.2	
Эхийн хүүхэд асрах чөлөөтэй хугацааны тэтгэмжийн сангаас төлөх шимтгэл	646,641.1	165,365.5	481,275.6	25.6	
Олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн зардал	408.2	-	408.2	-	
Ажил олгогч, даатгуулагч, олон нийтэд чиглэсэн сурталчилгаа, зөвлөн туслах үйлчилгээ	5,711.8	536.8	5,175.0	9.4	

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ОСОЛ, МЭРГЭЖЛЭЭС ШАЛТГААЛСАН ӨВЧНИЙ ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО ЗАРЛАГА,

2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ, мян.төг

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	
НИЙТ ОРЛОГО	29,891,009.1	27,813,026.6	2,077,982.5	93.0	
Ажил олгогчоос төлөх шимтгэл	18,731,451.3	19,451,472.2	-	720,020.9	103.8
Төсөвт байгууллагаас төлөх шимтгэл				-	
Сайн дурын даатгуулагчийн төлөх шимтгэл	1,300,194.9	2,093,737.3	-	793,542.4	161.0
Гадаад улсад хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж байгаа иргэдийн шимтгэл	5,393.7	-		5,393.7	-
Бусад орлого	9,853,969.2	6,267,817.1		3,586,152.1	63.6
НИЙТ ЗАРЛАГА	6,223,827.7	4,134,177.6	2,089,650.1	66.4	
Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр	3,944,530.0	3,277,446.2		667,083.8	83.1
Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	485,970.7	546,078.3	-	60,107.6	112.4
Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж	166,605.9	267,730.6	-	101,124.7	160.7
Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж	77,186.5	3,000.0		74,186.5	3.9
Хөдөлмөрийн чадварыг нөхөн сэргээхтэй холбогдсон протез, ортопедийн зардлын төлбөр	41,161.8	-		41,161.8	-
Сэргээн засах болон сувиллын тусламж, үйлчилгээний зардлын төлбөр	254,115.3	38,780.0		215,335.3	15.3
Сэргээн засах төв болон сувилалд ирэх, буцах унааны зардлын төлбөр	15,707.2	540.0		15,167.2	3.4
Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн төлбөр	-	-		-	-
ҮОМШӨ-өөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардлын төлбөр	1,231,847.6	-		1,231,847.6	-
Тэтгэвэр олголтын банкны үйлчилгээний хөлс	500.00	134.90		365.1	27.0
Олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн зардал	413.70	-		413.7	-
Ажил олгогч, даатгуулагч, олон нийтэд чиглэсэн сурталчилгаа, зөвлөн туслах үйлчилгээ	5,789.00	467.58		5,321.4	8.1

2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ, мян.төг

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	
НИЙТ ОРЛОГО	11,545,276.1	11,656,753.7	-	111,477.6	101.0
Ажил олгогчоос төлөх шимтгэл	8,497,683.6	7,814,589.3	683,094.3	92.0	
Төсөвт байгууллагаас төлөх шимтгэл			-		
Даатгуулагчаас төлөх шимтгэл	3,046,173.4	2,964,115.2	82,058.2	97.3	
Бусад орлого	1,419.1	878,049.2	-	876,630.1	61,873.7
НИЙТ ЗАРЛАГА	60,945,021.7	58,146,922.1	2,798,099.6	95.4	
Ажилгүйдлийн тэтгэмж	60,943,785.1	58,146,813.7	2,796,971.4	95.4	
Олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн зардал	82.5	-	82.5	-	
Ажил олгогч, даатгуулагч, олон нийтэд чиглэсэн сурталчилгаа, зөвлөн туслах үйлчилгээ	1,154.1	108.4	1,045.7	9.4	

НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2026 оны 01 дүгээр сард нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, хөнгөлөлт тусламжийн үйлчилгээнд 1,581,790 хүн хамрагдаж олголт хийгдсэн бөгөөд нийт зарцуулсан хөрөнгө 195,916,923.7 мянган төгрөг байна.

ЗУРАГ 19

НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ, ХӨНГӨЛӨЛТ ТУСЛАМЖИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНД ХАМРАГЧИД, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ, мян.төг

 1 581,790

 195,916,923.7

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр

 58,254

 28,108,420.1

Нийгмийн халамжийн тэтгэмж

 85,057

 30,575,820.7

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ

Хүнс тэжээлийн дэмжлэг

 18,126

 268,576.0

Хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж

 1,287,006

 129,003,200.0

Ахмад настанд үзүүлсэн тусламж, хөнгөлөлт

 4135

 1,037,925.7

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд үзүүлсэн тусламж, хөнгөлөлт

 5481

 807,462.0

Эх, олон хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмж

 123,578

 6,079,320.2

Насны хишиг

Цаатан иргэний тэтгэмж

**НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ, ХӨНГӨЛӨЛТ
ТУСЛАМЖИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНД ХАМРАГЧИД, 2026 оны 01 дүгээр
сарын тоон мэдээ**

Үзүүлэлт	Олголт хийгдсэн хүний тоо		Зарцуулсан хөрөнгө мян.төг	
	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, хөнгөлөлт, тусламжийн үйлчилгээ	1,581,790	100.0%	195,916,923.7	100.0%
Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, үйлчилгээ	161,437	10.2%	58,952,816.8	30.0%
Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр	58,254	36.1%	28,108,420.1	47.7%
Ахмад настны тэтгэвэр	7,694	13.2%	3,517,017.4	12.5%
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тэтгэвэр	34,973	60.0%	17,207,017.6	61.2%
16 насанд хүрсэн одой иргэний тэтгэвэр	112	0.2%	54,650.6	0.2%
Тэжээгч нь нас барсан 18 хүртэлх насны хүүхэд	15,455	26.5%	7,320,042.1	26.0%
Өрх толгойлсон эцэг эхийн тэтгэвэр	20	0.0%	9,692.5	0.0%
Нийгмийн халамжийн тэтгэмж	85,057	52.6%	30,575,820.7	51.7%
1. Асаргааны тэтгэмж	66,690	78.4%	23,565,777.3	77.1%
Бүтэн өнчин хүүхдийг үрчилж авсан болон эрсдэлт нөхцөлд байгаа хүүхдийг асран хамгаалж, харгалзан дэмжиж байгаа иргэн	1,871	2.8%	816,520.5	3.4%
Гэр бүлийн тухай хуулийн 25.5-д заасан болон хүчирхийллийн улмаас сэтгэл санааны болон бие махбодын хохирол хүлээж хамгаалалт шаардлагатай болсон хүүхдийг асран хамгаалж, харгалзан дэмжиж байгаа иргэн	162	0.2%	69,460.6	0.3%
Тэжээн тэтгэх хүүхэдгүй, ганц бие ахмад настан болон хөгжлийн бэрхшээлтэй ганц бие иргэнийг гэр бүлдээ авч асрамжилж байгаа иргэний	193	0.3	62,543.9	0.3%
Эмнэлгийн хяналтад байдаг, байнгын асаргаа шаардлагатай ахмад настан болон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд ба иргэнийг асарч байгаа иргэн	64,464	96.7%	22,617,252.3	96.0%
Байнгын асаргаа шаардлагатай хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч байгаа	14,560	22.5%	4,911,888.8	21.7%
Байнгын асаргаа шаардлагатай хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг асарч байгаа	13,758	21.5%	5,580,075.4	24.7%
Байнгын асаргаа шаардлагатай ахмад настныг асарч байгаа	36,146	56.0%	12,125,288.2	53.6%
2. Онцгой тохиолдлын болон амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж	18,367	21.6%	7,010,043.4	22.9%

**НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ, ХӨГЖЛИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНД
ХАМРАГДАГЧИД, 2026 оны 01 дүгээр сарын тоон мэдээ, мян.төг**

Үзүүлэлт	Олголт хийгдсэн хүний тоо		Зарцуулсан хөрөнгө	
	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ	---	---	---	---
Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ	---	---	---	---
Төрөлжсөн асрамжийн үйлчилгээ	---	---	---	---
Нийгмийн хөгжлийн үйлчилгээ	18,126	11.3%	268,576.0	0.5%
Хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээ ¹	18,126	11.3 %	268,576.0	0.5%
Эхийн алдар одонгийн мөнгөн урамшуулал	---	---	---	---
Хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж	1,287,006	81.4%	129,003,200.0	65.8%
Ахмад настанд үзүүлсэн тусламж, хөнгөлөлт	4,135	0.3%	1,037,905.7	0.5%
Алдар цолтон ахмад настанд үзүүлсэн нэмэгдэл, хөнгөлөлт	153	0.0%	36,219.0	0.0%
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд үзүүлсэн тусламж, хөнгөлөлт	5,481	0.3%	807,462.0	0.4%
Эх, олон хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмж	123,578	7.8%	6,079,320.2	3.1%
0-3 хүртэлх насны хүүхэд асарсны тэтгэмж	107,180	86.7%	5,297,181.0	87.1%
Жирэмсэн эхийн тэтгэмж	16,241	13.1%	650,739.0	10.7%
Ихэр хүүхдийн тэтгэмж	48	0.0%	96,000.0	1.6%
Гурав болон түүнээс дээш хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмж	109	0.1%	35,400.2	0.6%
Насны хишиг	-	-	-	-
Цаатан иргэний тэтгэмж	-	-	-	-

ОЙЛГОЛТ, ТОДОРХОЙЛОЛТ

- **Монгол Улсын хүн ам гэж** МУ-ын нутаг дэвсгэрт байнга (183 хоног буюу 6 сараас дээш хугацаагаар) оршин суугаа МУ-ын харьяат иргэд болон гадаадад амьдарч байгаа МУ-ын харьяат иргэдийг хэлнэ.
- **Хүн ам зүйн ачаалал:** Хөдөлмөрийн насны 100 хүнд ногдох тэжээгдэгчийн тоо (15-аас доош, 65 ба түүнээс дээш насны хүн амын тоо) буюу хөдөлмөрийн бус насны хүн амын нийгэмд үзүүлж буй ачааллыг хүн амын насны бүлгийн бүтцээр илэрхийлнэ.
- **Хүйсийн харьцаа:** 100 эмэгтэйд ногдох эрэгтэйчүүдийн тоог илэрхийлнэ.
- **Дундаж наслалт:** Шинээр төрсөн (төрөх үеийн) хүүхдийн цаашид үргэлжлэн амьдрах дундаж хугацааг (жил) хэлнэ.
- **Төрөлт нь хүн амын өсөлт болон насны бүтцийн өөрчлөлтийн гол бүрэлдэхүүн хэсэг юм.** Эмэгтэйчүүдийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоогоор хэмжигдэнэ.
- **Нас баралт-** хүн төрөлхтний дунд гарч буй нөхөн үржихүйн үзэгдлийн нэг юм. Хүн амын амьжиргааны түвшин, амьдралын хэв маяг, эрүүл ахуйн нөхцөл, өвчлөл нь нас баралтын түвшинд нөлөө үзүүлдэг учир энэ үзүүлэлтийг нас баралтын шалтгаанаар нь тодорхойлж болно.
- **Өрх гэж** Ганц бие болон нэг орон байранд хамт амьдардаг, нэгдмэл төсөвтэй, хүнс, амьдралын наад захын хэрэгцээгээ хамтран хангадаг хэсэг бүлэг хүмүүсийг өрх гэнэ. Өрхийн гишүүд нь хоорондоо ураг төрлийн холбоотой, хамаатан садан, зарим гишүүд нь огт хамааралгүй, эсвэл эдгээрийн аль алианаас бүрдсэн байж болно. Өрх гэдэг нь гэр бүл гэсэн ойлголтоос ялгаатай. Нэг өрхөд нэг болон хэд хэдэн гэр бүл амьдарч байж болно
- Ганц биеэр амьдарч буй 55 ба түүнээс дээш настай эмэгтэй, 60 ба түүнээс дээш настай эрэгтэй хүний тоо.
- **Хүүхэд гэж** төрсөн цагаас нь эхлэн 18 насанд хүртэлх эрхийг нь хангахад Хүүхдийн эрхийн тухай хууль үйлчилнэ гэж тусгасан. 0-18 нас хүртэлх Монгол улсын иргэн
- **Ахмад настан гэж** Ахмад настны тухай хуульд 60, түүнээс дээш настай эрэгтэй, 55, түүнээс дээш настай эмэгтэй Монгол Улсын иргэн хамаарна гэж тусгасан
- **Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн** гэдэгт бие махбодь, оюун санаа, сэтгэл мэдрэл, мэдрэхүйн байнгын согог нь орчны бусад саадтай нийлсний улмаас бусдын адил нийгмийн амьдралд бүрэн дүүрэн, үр дүнтэй оролцох чадвар нь хязгаарлагдсан хүнийг хэлнэ. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хууль 4.1.1
- **Залуучууд гэж** Залуучуудын хөгжлийг дэмжих тухай хууль Монгол Улсын иргэн 15-34 насны залуучуудын хөгжил, оролцоог дэмжихэд үйлчилнэ гэж тусгасан.
- **Гэр бүл гэж** гэрлэлтийн үр дүнд буй болсон, эд хөрөнгийн бус амины болон эд хөрөнгийн эрх, үүргээр холбогдсон хамтын амьдрал бүхий гэр бүлийн гишүүдийг хэлнэ. Гэр бүлийн тухай хууль 3.1.2
- **Гэрлэлт гэж** хуулиар тогтоосон насанд хүрсэн эрэгтэй, эмэгтэй хоёр, сайн дурын, чөлөөтэй, тэгш эрхийн

үндсэн дээр гэр бүл болох зорилгоор хуульд заасны дагуу төрийн эрх бүхий байгууллагад бүртгүүлэхийг хэлнэ. Гэр бүлийн тухай хууль 3.1.1

- **Гэр бүл цуцлалт гэж** Хуулийн дагуу цуцалснаас хойших хугацааг харгалзахгүйгээр дахин гэрлээгүй байгаа хүмүүсийг гэр бүлээ цуцалж салсан гэж үзнэ.
- **Хүүхдийн ажил эрхлэлт гэж** хүүхдийн хөдөлмөрийг хэмжихтэй холбоотой хамгийн өргөн хүрээтэй ойлголт бөгөөд ҮТС-2008-д тодорхойлсноор ҮТСын үйл ажиллагааны ерөнхий хүрээнд хамаарч буй бусдын эсвэл өөрийн хэрэглээнд зориулж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, үйлчилгээ үзүүлэх аливаа үйл ажиллагааг тухайн хугацаанд нэг цагаас доошгүй эрхэлсэн 5-17 насны хүүхдийн үйл ажиллагаа юм.
- **Хөдөлмөрийн насны хүн ам:** 15, түүнээс дээш насны хүн амыг хэлнэ. Хөдөлмөрийн насны хүн амыг ажиллах хүч болон ажиллах хүчнээс гадуурх хүн ам гэж ангилна .
- Ажиллах хүч: гэж тухайн хугацаанд зөвхөн хөдөлмөр эрхлэлтийн ажлын хэлбэрийн хүрээнд, цалин хөлс, орлого олох зорилгоор бусдын хэрэглээнд зориулан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд хүч хөдөлмөрөө нийлүүлж байгаа ажиллагчид болон нийлүүлэхэд бэлэн байгаа ажилгүй хүн юм (заалт 11, 16, ХСОУ-ын 19-р бага хурлын тогтоол-1).
- **Ажиллагчид:** гэж зөвхөн хөдөлмөр эрхлэлтийн ажлын хэлбэрийн хүрээнд, цалин хөлс, орлого олох зорилгоор бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, үйлчилгээ үзүүлж буй хөдөлмөрийн

насны хүнийг хэлнэ. Хөдөлмөр эрхлэгчдийг ажлын байрандаа байгаа болон түр эзгүй байгаа гэж хоёр бүлэгт хувааж авч үзнэ (заалт 27, ОУХС-ын 19-р бага хурлын тогтоол-1).

- **Ажилгүй хүн:** гэж сүүлийн 7 хоногт хөдөлмөр эрхлээгүй, хөдөлмөр эрхлэх зорилгоор ажил хайж байгаа болон ажил хийхэд бэлэн байгаа хөдөлмөр насны хүн юм.
- **Ажил хайгч:** Ажилгүй эсхүл ажилтай боловч ажлын нөхцлөө сайжруулах, нэмэлт орлого олох зорилгоор ажил хайж байгаа иргэнийг ойлгоно.
- **Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн:** Монгол Улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй хайж байгаа хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс, хөдөлмөрийн хувийн биржид бүртгүүлсэн ажилгүй иргэдийг хамруулна.
- **Ажиллах хүчнээс гадуурх хүн ам:** Ажиллах хүчнээс гадуурх хүн ам гэж сургуульд суралцаж байгаа, гэрийн ажилтай, өндөр настан, өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон, хөгжлийн бэрхшээлтэй болон ажил хайх итгэл алдарсан зэрэг шалтгаанаар тухайн хугацаанд ажиллах хүчинд хамаарахгүй хөдөлмөрийн насны хүн амыг ойлгоно. Ажиллах хүчнээс гадуурх хүн амаас энэ боломжит ажиллах хүчин (тодорхойлолт 2.16.3)-ийг тодорхойлно. Мөн ажиллах хүч болон боломжит ажиллах хүч хоёрын нийлбэрээр өргөтгөсөн ажиллах хүч илэрхийлэгдэнэ

- **Ажиллах хүчний оролцооны түвшин:** Ажиллах хүчний тоог хөдөлмөр насныхун тоонд харьцуулж тооцсон хувиар илэрхийлсэн үзүүлэлт.
- **Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин:** Ажиллагчдын тоог хөдөлмөрийн насны хүн амын тоонд харьцуулж тооцсон хувиар илэрхийлсэн үзүүлэлт.
- **Ажилгүйдлийн түвшин:** Ажилгүй хүнийг тоог ажиллах хүчний тоонд харьцуулж тооцсон хувиар илэрхийлсэн үзүүлэлт.
- **Төрийн алба хаагч** гэж төрийн албан тушаалыг эрхэлж, эрх, үүргээ хэрэгжүүлсний төлөө төрөөс цалин хөлс авч, ажиллах нөхцөл, баталгаагаар хангагдан ажиллаж байгаа этгээдийг хэлнэ гэж Төрийн албаны тухай хуулийн 3.1.2-т тусгасан.

Шинэ ажлын байр: гэж үйлдвэрлэл, үйлчилгээг бий болгох болон өргөтгөх замаар эдийн засгийн нэгж дэх албан ба албан бус салбарт шинээр бий болсон ажил, үүрэг, албан тушаалыг хэлнэ. Харин ажиллагчдын шилжилт хөдөлгөөн, тухайлбал ажиллагч тэтгэвэрт гарсны дараа орных нь хүнийг авах, эхийн чөлөөтэй байгаа хүний ажлын байран дээр хүн авч ажиллуулах, орон тоо шилжих, нэгтгэн зохион байгуулах зэрэг тохиолдлыг шинэ ажлын байранд тооцохгүй.

Нийгмийн даатгалын сан: гэж тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардал олгох, шимтгэлийн хөнгөлөлт,

чөлөөлөлт үзүүлэх зорилгоор ажил олгогчийн цалин хөлсний сан, даатгуулагчийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос төлсөн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого, бусад эх үүсвэрээс бүрдүүлсэн мөнгөн хөрөнгийг хэлнэ.

Нийгмийн даатгал: гэж даатгуулагч, ажил олгогч, төрөөс хуульд заасны дагуу нийгмийн даатгалын санд урьдчилан шимтгэл төлж сан бүрдүүлэх, даатгуулагч өндөр наслах, хөдөлмөрийн чадвараа алдах, жирэмсний болон амаржсаны амралт эдлэх, ажилгүй болоход өөрт нь, хэрэв даатгуулагч нас барвал түүний асрамжид байсан гэр бүлийн гишүүнд хууль тогтоомжид заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр олгох, ажил олгогчид үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардал олгох, шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх нийгмийн хамгааллын арга хэмжээг хэлнэ.

Тэтгэвэр: гэж нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжид заасны дагуу өндөр насны, хөдөлмөрийн чадвар алдсаны, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авах эрх үүссэн даатгуулагч, хүнд сар бүр олгох мөнгөн хөрөнгийг хэлнэ. (Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 4.1.13-т)

Даатгуулагч: гэж нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжид заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн зардлын төлбөр авах зорилгоор нийгмийн даатгалын санд урьдчилан шимтгэл төлж даатгуулсан Монгол Улсын иргэн,

гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүнийг хэлнэ.

Нийгмийн халамж: гэж эрүүл мэндийн доройтолтой, гэр бүлийн халамж, асрамж дутагдалтай, бие даан, эсхүл бусдын тусламжгүйгээр хэвийн амьдрах боломжгүй, өвөрмөц хэрэгцээ бүхий иргэн, нийгмийн халамжийн дэмжлэг, туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүн-иргэнд наад захын хэрэгцээг нь хангах зорилгоор улсаас тэтгэвэр, тэтгэмж олгох, тусгайлсан үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг ойлгоно. *(Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн 3.1.1-т)*

Байнгын асаргаа шаардлагатай иргэн: гэж бусдын туслалцаагүйгээр өдөр тутмын үйлдлээ бие даан гүйцэтгэх чадваргүй, эсхүл оюуны хөгжлийн бэрхшээлтэй, сэтгэцийн хүнд хэлбэрийн эмгэгтэй хүнийг ойлгоно. *(Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн 3.1.6-т)*

**ГЭР БҮЛ, ХӨДӨЛМӨР,
НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯАМ**

Хаяг: Монгол Улс, Улаанбаатар хот,
Чингэлтэй дүүргийн 4-р хороо, Нэгдсэн
Үндэстний гудамж-5 Улаанбаатар-15160

И-мэйл: info@mlsp.gov.mn
Утас: +(976) 51-261553